

Verslag openbare ochtend- vergadering Energie(transitie), duurzaamheid en Wonen

Datum 17 november 2022
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door Judith Dubero (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

De voorzitter, de heer Bos, de griffier, M. de Vos, de wethouder, mevrouw L. van Hooijdonk, de leden, mevrouw A. Oudejans (Student&Starter), de heer M. de Pagter (VVD), mevrouw R. Heijne (GroenLinks), de heer R. Peters (D66), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), de heer M. van Heuven (PvdD), mevrouw V. Smit (Volt), mevrouw K. Alblas (ChristenUnie), mevrouw A. Oudejans (Student&Starter), mevrouw I. Raaijmakers (PvdA), de heer H. Stellinga (CDA), mevrouw T. Meerding (VVD), Lid Minnaert (Bij1), de heer M. Usta (DENK), de heer N. Temming (Stadsbelang Utrecht)

Verslag commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen

1. Opening.....	1
2. Vaststellen van de agenda van 17 november 2022	2
3. Vaststellen van ingekomen agenderingen	2
4. Verslagen	3
5. Toezeggingen/moties	3
6. Ingekomen stukken	3
7. Raadsvoorstel Chw bestemmingsplan kookgasvrij Overvecht	3
8 Raadsbrief doorlopend Klimaatpanel	8
Lijst van toezeggingen	22

1. Opening

De voorzitter, de heer Bos opent de vergadering om 10.00 uur en heet iedereen welkom.

Hij deelt mee dat vastgoed vanaf 1 december 2022 onder de commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen (EDW) valt. De naam van de commissie luidt dan: Energie(transitie),

Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen (EDVW). De commissievergadering van 15 december 2022 kent enkel een ochtend- en middaggedeelte. Het presidium heeft besloten het avonddeel te gebruiken voor de commissies VBF en MGOR. Op 15 december 2022 is er een gedeelte gereserveerd voor een werkbezoek aan Overvecht, conform een toezegging van wethouder Streefland.

Wethouder De Vries stelt voor in Q1 2023 een gesprek te organiseren met de corporaties en de gemeenteraad over de vragen die gesteld zijn over het kaal opleveren en het onderhoud van woningen. De commissie stemt hiermee in.

Op 2 juni 2022 is er in de commissie EDW een vraag gesteld over de verhuiskosten voor ouderen met een lager inkomen. Het antwoord is dat de gemeente geen algemene verhuiskostenvergoeding voor deze groep mensen kent. Inwoners die door een noodsituatie moeten verhuizen en hiervoor geen geld hebben, kunnen wel in aanmerking komen voor bijzondere bijstand. Dit geldt alleen voor noodzakelijke, plotselinge verhuizing die niet voorzien is waarbij mensen niet in staat zijn voor de verhuizing te sparen. In geval van verhuizing van ouderen wordt in de praktijk vaak gezien dat het in de meeste gevallen om een voorziene situatie gaat waarvoor men geld had kunnen reserveren. Uiteraard kan het voorkomen dat er sprake is van een situatie dat dit niet zo is. In dat geval wordt er gekeken of er maatwerk mogelijk is.

Wethouder Van Hooijdonk meldt dat TenneT een nieuwe congestie heeft aangekondigd. Vandaag volgt er een brief hierover.

De voorzitter constateert dat dit penibel is. Hij neemt aan dat er hierover een brief van het college komt en vraagt wanneer deze brief geagendeerd kan worden. **Wethouder Van Hooijdonk** antwoordt dat dit aan de commissie is.

2. Vaststellen van de agenda van 17 november 2022

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen

3.1 Raadsvoorstel Actualisatie Warmteplan Beursgebied en collegevoorstel concessieovereenkomst

In juni 2021 heeft de gemeenteraad het Warmteplan Beursgebied vastgesteld en het college gemandateerd de energieprestatie van het warmtesysteem van de winnende partij op te nemen en het warmteplan in werking te laten treden. Helaas is toen verzuimd aan het college mandaat te verlenen het warmteplan te wijzigen en/of tussentijds te actualiseren. De raad wordt derhalve verzocht het college mandaat te verlenen voor deze handeling. Dit raadsvoorstel wordt geagendeerd voor de commissie EDVW van 15 december 2022. Het voorstel is dit punt te behandelen in 15 minuten.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) verwacht dat dit een A-punt wordt en stelt voor via de app af te stemmen of de andere fracties dit onderschrijven.

De voorzitter stelt voor het onderwerp als B-punt te agenderen, aangezien er veel nieuwe fracties in de raad zijn.

De commissie gaat akkoord met het voorstel dit agendapunt in 15 minuten te behandelen.

3.2 Raadsvoorstel zienswijze Ontwerp Kadernota 2024 RUD

Dit raadsvoorstel is nog niet ontvangen. De RUD stelt de raad in de gelegenheid in januari 2023 te reageren op de Kadernota. Het voorstel is dit onderwerp te agenderen voor de commissie EDVW van 15 december 2022 met een besprekingsduur van 45 minuten. Er moet uiterlijk 13 januari 2023 een reactie naar de RUD zijn gegeven. De commissie gaat hiermee akkoord.

3.3 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

Er zijn geen agenderingen ter plaatse.

4. Verslagen

De verslagen van de vergaderingen van 29 september en 6 oktober 2022 worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Toezeggingen/moties

Er zijn geen vragen of opmerkingen over de toezeggingen/moties. De lijst wordt vastgesteld.

6. Ingekomen stukken

Er zijn twee ingekomen stukken op de lijst. Deze stukken staan voor leden conform AVG in iBabs achter een slotje. In beide gevallen wordt voorgesteld het stuk in handen te stellen van het college ter verdere afdoening. De raadscommissie ontvangt een afschrift van het antwoord dat het college aan de afzender stuurt. De commissie kan zich hierin vinden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of de ingekomen mail van een bewoner over woonoverlast door het college afgehandeld wordt, of door Mitros. **De wethouder** geeft aan af te stemmen met Mitros, maar de mail wordt door het college afgehandeld.

7. Raadsvoorstel Chw bestemmingsplan kookgasvrij Overvecht

De vaststelling van de Crisis- en herstelwet kookgasvrij Overvecht maakt het juridisch mogelijk om in Overvecht Noord woningen kookgasvrij te maken en de gewenste overgang naar elektrisch koken mogelijk te maken. Dit plan faciliteert het volledig kookgasvrij maken van circa 320 woningen in het plangebied. Het project en dit ontwerpbestemmingsplan dragen daarnaast bij aan het behalen van de gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid, in het bijzonder de warmtetransitie van de gebouwde omgeving.

Eerste termijn

Mevrouw Heijne (GroenLinks) meldt dat GroenLinks instemt met het voorstel. Het is een stap in de richting naar aardgasvrij. De overstap is niet ingrijpend, maar wel aantrekkelijk. Mitros draagt de kosten, de bewoners worden volledig ontzorgd en gaan er financieel op vooruit.

5 **De heer Peters (D66)** steunt het plan van harte. Niemand gaat erop achteruit, iedereen gaat er flink op vooruit. Hij benadrukt dat bewoners goed meegenomen moeten worden in het proces en dat er passend gecommuniceerd moet worden. Hij vraagt hoe dit gebeurt. Er zijn veel meer woningen die van het gas af moeten. Er moet nu worden doorgepakt; hier moet een plan voor komen en er moet snel geëvalueerd worden.

10 **De heer Van Heuven (PvdD)** sluit zich aan bij voorgaande sprekers. In het bestemmingsplan staat dat niet het hele gebied van fase III vanwege gespikkeld eigendom meegenomen kan worden. Hij vraagt wat dit voor deze woningen betekent en voor alle woningen in Overvecht Noord die van het aardgas af moeten.

15 **Mevrouw Smit (Volt)** stemt in met het plan. Bewoners kunnen flink besparen. Zij vraagt wat er gebeurt als minder dan 70% van de bewoners instemt en hoe de bewoners worden meegenomen in de transitie. Het is niet alleen het plaatsen van een nieuwe kookplaat, mensen moeten ook wennen aan een nieuwe manier van koken.

20 **Mevrouw Raaijmakers (PvdA)** heeft de ambities onderschreven, maar was wel kritisch op de keuze te beginnen in Overvecht. Het is goed dat de bewoners er financieel niet op achteruitgaan en dat zij nieuwe pannensets krijgen.

25 **De heer Peters (D66)** ziet dat anders. De huishoudens die het het hardst nodig hebben, moeten als eerste aan de beurt komen.

30 **Mevrouw Raaijmakers (PvdA)** geeft aan dat de keuze te beginnen in Overvecht technisch beredeneerd is. De ervaring bij projecten van deze omvang is dat er kinderziektes zijn. De wijk kent veel problemen en bewoners weten niet wat ze te wachten staat, het is niet verstandig in Overvecht te beginnen. Zij vraagt de wethouder of zij kan bevestigen dat bewoners er niet financieel op achteruit gaan. De PvdA heeft zorgen over de communicatie. Er worden ouderwetse instrumenten ingezet. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd, brieven gestuurd, de bewoners konden zelf vragen om een individueel gesprek. Mevrouw Raaijmakers vraagt waarom er niet langs de huizen is gegaan, waarom er geen gebruik is gemaakt van ambassadeurs en of dit alsnog gedaan kan worden bij huishoudens die niet zijn bereikt. Er moet worden geleerd van dit project, zodat de communicatie bij volgende projecten beter gaat. Ten slotte geeft zij aan dat Stedin in januari 2024 moet vervangen. De voorbereidingen moeten in 2023 starten. Zij vraagt hoe reëel deze planning is.

40 **De heer Stellinga (CDA)** onderschrijft de aanpak, maar verbaast zich over de gekozen rechtsvorm van het bestemmingplan. Het is een bestemmingsplan zonder overgangsrecht. Hij vraagt of dit op deze manier kan en of er andere manieren zijn om dit te regelen.

45 **Mevrouw Alblas (ChristenUnie)** ondersteunt het plan van harte en is blij met de voorwaarden. Ontzorgen is belangrijk om mensen mee te krijgen in de transitie en de mensen gaan er financieel

op vooruit. Zij vraagt of er plannen liggen dit project verder uit te breiden. In het plan is het uiteindelijk een kleiner gebied geworden dan geambieerd werd door een langere behandeltijd van de aanvraag Crisis- en herstelwet bij het ministerie, de noodzaak voor Stedin om tijdig te starten en de gestelde voorwaarden waar het gebied aan moet voldoen. Zij vraagt de wethouder hoe dit bij een volgend project voorkomen kan worden en of het haalbaar is om eerder te signaleren vanuit Stedin zodat de aanvraag bij het ministerie eerder gedaan kan worden en er meer tijd is voor de voorwaarden en het mogelijk is het project grootschaliger aan te pakken.

De heer De Pagter (VVD) meldt dat de VVD in het verleden kritisch is geweest. De VVD hecht belang aan draagvlak, minimaal 70% van de inwoners moet instemmen en er moet een noodzaak zijn. De gasleidingen moeten vanwege de veiligheid binnenkort worden vervangen. Aan deze voorwaarden wordt voldaan, daarom kan de VVD instemmen met dit voorstel. De heer De Pagter vraagt of er concrete cijfers zijn over hoeveel mensen er hebben ingestemd. Verder vraagt hij of ook andere panden die van het gas af moeten in het plan kunnen worden ingetekend.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt wat de heer De Pagter voor cijfers wil zien in het raadsvoorstel. Bijna 90% van de bewoners heeft ingestemd.

De heer De Pagter (VVD) verwacht bij een volgend voorstel concrete cijfers. Hij verwacht niet dat het voorliggend voorstel aangepast wordt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) geeft aan dat dit bij andere voorstellen ook niet gedaan wordt. De drempel van 70% is gehaald.

De heer De Pagter (VVD) meldt dat in het landelijk besluit van de Crisis- en herstelwet staat dat er een ruime meerderheid moet instemmen. Hij vindt het belangrijk te weten hoe groot die meerderheid is.

Lid Minnaert (Bij1) is ook voorstander van het voorstel. Het is goed om snel te starten in Overvecht Noord. Er zijn wel enkele kanttekeningen. Een elektrische kookplaat is bijvoorbeeld niet altijd geschikt voor een tajine. Mensen die een elektrische kookplaat hebben, gebruiken daarvoor soms een apart gasstel met een gasfles. Dit zorgt voor een onveilige situatie. Bij1 ziet graag dat er bij de opties voor kookplaten rekening wordt gehouden met verschillende kookstijlen door bijvoorbeeld een kookplaat met een wokkuil aan te bieden en dat er een tajine geschikt voor inductie wordt aangeboden met een wokring. Bij1 vraagt of de wethouder hierover met Mitros in gesprek kan treden. De inwoners moeten goed worden geïnformeerd over de overgang naar elektrisch koken. Hierover moet op toegankelijke wijze en in verschillende talen worden gecommuniceerd. Ook kan er een aanspreekpunt worden ingericht waar mensen terecht kunnen met vragen.

De heer Usta (DENK) sluit zich aan bij de zorgen van de PvdA over het draagvlak en de communicatie en bij Bij1 over de tajine. DENK wil meer duidelijkheid over de vraag of de inwoners er daadwerkelijk financieel op vooruit gaan. Er zijn zorgen over de kosten. Een van de voorwaarden is dat de mensen er financieel niet op achteruit mogen gaan. De heer Usta vraagt of er helemaal geen kosten worden doorberekend naar de bewoners en of zij er op langere termijn niet financieel op achteruit gaan. In het stuk staat een berekening van hoeveel de bewoners er

financieel op vooruitgaan. De heer Usta vraagt of deze berekeningen gebaseerd zijn op de hoge gasprijzen of dat er een ruime berekening is gemaakt. Tot slot vraagt hij hoe het kan dat er gesproken wordt over financiële besparingen terwijl elders in het stuk staat dat bewoners er niet op achteruit gaan.

5

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) ondersteunt het voorstel. De voorlichtingsbijeenkomsten waar bewoners kennis hebben kunnen nemen van de nieuwe pannenset is goed ontvangen. Student&Starter sluit zich aan over de vragen over de communicatie die zijn gesteld.

10

Wethouder Van Hooijdonk reageert op de gestelde vragen en gemaakte opmerkingen.

In het licht van de hele opgave, is dit een bescheiden stap. Het is de eerste keer in Nederland dat een gemeente de bevoegdheid krijgt het gas bij huizen af te sluiten. Hier is nog geen wetgeving voor, deze komt er wel. Voor dit project is er een experimenteerartikel ontworpen. De bewoners maken geen kosten, Mitros neemt alle kosten voor zijn rekening en de bewoners betalen geen vastrecht meer. Ten aanzien van de communicatie meldt zij dat Mitros dit heel goed gedaan heeft. Zij hebben de bewoners actief benaderd. Er is een inloopbijeenkomst geweest waar mensen goed geïnformeerd zijn en ook bijvoorbeeld vragen over de tajines en wokringen hebben gesteld. Er zijn brieven gestuurd en de bewoners die niet hebben gereageerd zijn meerdere keren een-op-een benaderd.

15

20

De heer Usta (DENK) constateert dat de kosten voor Mitros zijn. Hij vraagt of deze kosten niet worden doorberekend naar de klant en of de klanten er per definitie op vooruit gaan.

25

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat de bewoners besparen op vastrecht. Dit is een besparing van € 200,- per jaar. Er moet natuurlijk betaald worden voor elektriciteit, maar dit is niet duurder dan gas.

30

De heer Usta (DENK) vraagt of de inwoners geen kosten maken voor het plaatsen van de kookplaten.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat alle kosten door Mitros worden betaald.

35

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt of het niet mogelijk was om 230 deuren langs te gaan. In Overvecht is het belangrijk veel aan communicatie te doen. Er moet niet te snel de conclusie getrokken worden dat de communicatie goed is gegaan. Er blijft een groep die niet bereikt is.

40

45

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat Mitros nog steeds bezig is om iedereen te bereiken. Er zijn ongeveer 50 huishoudens bezocht. Dit is een goede methode en er is veel energie in gestopt. Er zijn aanspreekpunten vanuit de gemeente en vanuit Mitros. Dit zijn mensen met verschillende culturele achtergronden. Bij de pannenset zit geen tajine, wel een wokring. Bijna 90% van de bewoners is akkoord, dus het project gaat zeker door. Bewoners uit andere wijken en huurders van andere corporaties melden dat zij ook graag mee willen doen. De installateurs moeten tijdig beschikbaar zijn, hier wordt door Mitros goed naar gekeken. De planning van Stedin is goed afgestemd met de procedure van de raad en met de corporaties. Hierdoor is het project wat kleiner geworden dan beoogd. Er zijn wat risico's, maar de wethouder is positief gestemd.

De heer Usta (DENK) vraagt of de kosten voor elektriciteit lager zijn dan die van gas.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt bevestigend. Er is ook een berekening gemaakt met het prijsplafond. Het kan zijn dat mensen eerder aan het prijsplafond voor elektriciteit zitten. Uit de berekening blijkt dat mensen onder de streep er nog altijd op vooruit gaan. Op de vraag of er niet meer huizen meegenomen konden worden, antwoordt de wethouder dat dit niet gedaan kon worden vanwege de afstemming met het ministerie en het experimenteerartikel. Dit biedt weinig ruimte. De heer Stellinga vroeg of er andere manieren zijn om dit project te regelen dan via een bestemmingsplan. Dit is niet mogelijk omdat dit onderdeel is van het experimenteerartikel. Verschillende fracties vragen hoe dit project verder uitgebreid kan worden. Er wordt in gesprek getreden met corporaties en VvE's. De wens van het college is meters te maken.

De heer Van Heuven (PvdD) vraagt of hiervoor een planning gemaakt kan worden.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat het college de raad in elk geval informeert over de laatste stand van zaken. Overvecht Noord is nu aan de orde. De eerste helft van 2023 kan er wat gemeld worden over de rest van de stad.

De heer Peters (D66) geeft aan dat er nu een gebiedsgerichte aanpak. Er zijn plekken waar het makkelijk is om van het gas af te gaan. Voor deze plekken is een gebiedsgerichte aanpak niet per se nodig. Deze plekken kunnen versneld van het gas af.

Wethouder Van Hooijdonk meldt dat bezien wordt of een gebiedsgerichte aanpak de beste methode is. Er wordt serieus naar andere opties gekeken. Ook de corporaties moeten worden betrokken, zij doen de investering. De ChristenUnie gaf aan dat het traject lang heeft geduurd. Het was echter voor de Tweede Kamer en het ministerie van BZK spannend. Het is de eerste keer dat een gemeente mag zeggen dat woningen van het gas af moeten. Een volgende keer zal er een wet zijn die uitgevoerd kan worden.

Tweede termijn

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) had een vraag gesteld wat er van dit project geleerd kan worden ten aanzien van de communicatie. Zij hoort nu alleen dat er goed gecommuniceerd is en dat dit in de toekomst niet meer, maar minder zal zijn.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat er nog niet is geëvalueerd. De inloopbijeenkomst was succesvol en de mensen voelden zich goed gehoord. Zij waren tevreden over de kwaliteit van wat er geleverd wordt. Het is duidelijk geworden wat mensen belangrijk vinden. Dit wordt als leerpunt meegenomen. De eerste helft van 2023 kan er meer gezegd worden over wat er geleerd is en wat dit voor de toekomst betekent.

Dit agendapunt wordt als A-punt geagendeerd voor de raadsvergadering.

Toezegging: Wethouder Van Hooijdonk neemt de planning van het kookgasvrij maken van Overvecht Noord op in de raadsbrief, evenals de toezegging dat zij de eerste helft van 2023 de raad informeert over wat er geleerd is in dit traject en wat dit voor de toekomst betekent.

De voorzitter schorst de vergadering voor vijf minuten

De heer Usta (DENK) meldt dat DENK een motie overweegt ten aanzien van het vorige agendapunt. De motie gaat over de zekerheid voor bewoners dat zij op langere termijn er niet financieel op achteruit gaan.

De voorzitter concludeert dat het punt als B-punt voor de raad geagendeerd wordt. De besprektijd is 5 minuten. Hij wijst erop dat dit agendapunt al was afgesloten. Dit is niet de juiste gang van zaken. Hij verzoekt voortaan de juiste gang van zaken te hanteren.

De voorzitter verwacht dat er geen gebruik gemaakt hoeft te worden van het avonddeel van deze vergadering.

8 Raadsbrief doorlopend Klimaatpanel

Dit punt is geagendeerd door de fracties van D66, GroenLinks, Volt, PvdA, Student&Starter en PvdD. De agenderende fracties willen spreken over het aangekondigde Klimaatpanel en de uitvoering van motie 2022/100. Omdat de startbijeenkomst van het Klimaatpanel al plaatsvindt op 12 december 2022 wensen de agenderende fracties dit al voor aanvang van het panel te bespreken. Om die reden is dit onderwerp met spoed op de agenda van de commissie EDW geplaatst. De bespreking vindt plaats in één termijn.

Eerste termijn

De heer Peters (D66) schetst de definities. Een Klimaatpanel is een doorlopend participatieproces rondom alle klimaatgerelateerde onderwerpen. Dit is niet omvangrijk en nog vrijblijvend. Een Burgerberaad is een omvangrijk participatietraject waar inwoners via loting worden gekozen en mandaat hebben. Een Klimaatberaad is een burgerberaad over klimaat. Vandaag wordt gesproken over het Klimaatpanel. Dit is een sympathiek voorstel dat ook in het coalitieakkoord staat. Het panel heeft 50 deelnemers die via loting gekozen zijn. In motie 100 wordt gezegd dat duidelijk moet zijn wat het mandaat van de deelnemers is. Dit wordt nu nog gemist. Er wordt gereflecteerd op en er wordt input opgehaald, maar er wordt niets gezegd over wat er met de stem van de deelnemers gedaan wordt. Dit is een tekortkoming. D66 vindt dat de deelnemers mandaat moeten hebben en dat wordt aangegeven wat er met de input van de deelnemers wordt gedaan. De onderwerpen moeten nog bepaald worden, dit is ook een mandaat van het Klimaatpanel. Wanneer er zaken niet worden opgepakt moet dit goed onderbouwd worden teruggegeven aan het panel. Dit moet aan de voorkant beter worden ingericht. Hij vraagt of de wethouder hiertoe bereid is.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) constateert dat de heer Peters het Klimaatpanel vrij klein maakt en neerzet als een aardig idee. Het Klimaatpanel komt er naar aanleiding van een motie van D66, zij had meer enthousiasme verwacht. Het goede aan het Klimaatpanel is bovendien dat er doorlopend geraadpleegd wordt.

De heer Peters (D66) vindt het Klimaatpanel een geweldig idee, maar het kleine eraan is, is dat het Klimaatpanel naast een Burgerberaad wordt gelegd. D66 vindt dat het Klimaatpanel het

Burgerberaad niet moet vervangen. Een Klimaatpanel is een mooi participatie-instrument, maar een Burgerberaad is het summum.

5 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** vraagt of de heer Peters het ermee eens is dat het Burgerberaad niet hetzelfde moet gaan doen als het Klimaatpanel.

10 **De heer Peters (D66)** vindt dat heel verstandig, maar er moet nog besloten worden wat het Klimaatpanel gaat doen. Het Burgerberaad moet wel over klimaat gaan. Dit is een van de mogelijke onderwerpen. Het is zonde als de stem van het Burgerberaad wordt weggecijferd.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) is blij dat de heer Peters ook ziet dat er geen zaken overgedaan moeten worden. Dit komt de inbreng van de deelnemers niet ten goede.

15 **Mevrouw Raaijmakers (PvdA)** vraagt of de heer Peters andere vormen van participatie minder belangrijk vindt.

20 **De heer Peters (D66)** antwoordt dat er problemen zijn met participatie. Er moet gezocht worden naar nieuwe vormen. Een Burgerberaad is een mooi nieuw idee met veel potentie. Hij ziet dit als het summum. Mocht dit niet goed werken, dan moet er een nadere vorm worden gezocht.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) constateert dat D66 steeds opzoek is naar een nieuw instrument. Participatie kan zeker beter, de heer Peters vindt een Burgerberaad het summum, maar het Klimaatpanel moet nog beginnen.

25 **De heer Peters (D66)** vindt dat mevrouw Raaijmakers dit heel politiek maakt, terwijl D66 en de PvdA op één lijn zitten. Hij heeft aangegeven dat een Burgerberaad potentie heeft. Hij ziet het Klimaatpanel als een mooi instrument om ook over klimaat mee te denken. Met de deelnemers kan ook gesproken worden over hoe zij een Burgerberaad zien op klimaatgerelateerde onderwerpen.

30 **Mevrouw Raaijmakers (PvdA)** constateert dat de heer Peters vooruitloopt op de invulling van het Burgerberaad, zij wil dit nog niet invullen.

35 **De heer Peters (D66)** heeft gezegd dat een Burgerberaad als mogelijk onderwerp klimaat kan hebben, maar gaat ook over andere onderwerpen. Hij wil het onderwerp klimaat niet uitsluiten.

De heer Van Heuven (PvdD) geeft aan dat het mogelijk is meerdere Burgerberaden naast elkaar te zetten. Er hoeft nu nog niet gekozen te worden over welk thema een beraad gaat.

40 **De heer Peters (D66)** denkt dat dit kan. Maar het goed organiseren van een Burgerberaad vergt organisatie en geld. Het voorstel van D66 is één Burgerberaad in te stellen en dat succesvol te maken.

45 **De heer Van Heuven (PvdD)** denkt dat er geen dingen overgedaan worden als er eerst een Klimaatpanel gedaan wordt en daarna in een Burgerberaad inwoners mandaat geven. Hij vraagt

de heer Peters of hij het met hem eens is dat als er een Burgerberaad gedaan wordt over klimaat dit niet dubbelt met een Klimaatpanel.

5 **De heer Peters (D66)** antwoordt dat dit afhangt van het onderwerp. Er zijn op klimaat veel onderwerpen die in de Stadsgesprekken aan de orde zijn gekomen en die in de Klimaatvisie terugkomen. Er zou dan geen dubbeling zijn, los van het mandaat.

10 **De heer Van Heuven (PvdD)** is het daarmee eens als er een ander inhoudelijk onderwerp aan de orde is, maar in het Klimaatpanel mogen inwoners meepraten. Als de zeggenschap van inwoners geüpgraded wordt, is er geen dubbeling.

15 **De heer Peters (D66)** geeft aan dat dat de reden is dat hij de wethouder vraagt of het Klimaatpanel mee te zeggen kan hebben. Verder geeft hij aan dat hij ervoor wil waken dat dit Klimaatpanel niet gezien gaat worden als vervanging voor een eventueel Burgerberaad over klimaat. Als de uitwerking van het Burgerberaad komt, beslist de raad over de thema's die daar aan de orde komen.

20 **De heer Dijkstra (EenUtrecht)** vraagt of de heer Peters het er wel of niet mee eens is dat het Klimaatpanel gebruikt kan worden om een mogelijke vraag voor het Klimaatberaad te formuleren.

25 **De heer Peters (D66)** antwoordt dat als er voor gekozen wordt in de uitwerking van een Burgerberaad, dat het daar over klimaat gaat is het mooi om een Klimaatberaad en een Klimaatpanel op elkaar aan te laten sluiten. Als er een Burgerberaad over asiel gedaan wordt, is het vreemd als een Klimaatpanel daarover mee gaat praten.

30 **De heer Dijkstra (EenUtrecht)** onderschrijft dat, maar hij vraagt of D66 het een goed idee vindt een vijfde vraag aan het Klimaatpanel toe te voegen, namelijk dat de deelnemers gevraagd wordt wat de urgentie is om mogelijk de vraagstukken op klimaat en energietransitie ook in een zwaardere vorm als in het Burgerberaad te bespreken. En zo ja, wat dan de afbakening van die vraag kan zijn. Zodat deze groep inwoners echt benut wordt.

35 **De heer Peters (D66)** antwoordt dat dat goed is, maar onder de voorwaarde dat goed wordt uitgelegd welke processen er voorafgaand door inwoners zijn besloten en hoe dat is besloten. Dit moet heel zorgvuldig gedaan worden.

40 **De heer Dijkstra (EenUtrecht)** vraagt of D66 er voor is de wethouder nu te vragen een vijfde doel aan het Klimaatpanel toe te voegen, namelijk te onderzoeken wat de urgentie is om het onderwerp ook in het Klimaatberaad te behandelen en wat dan de vraagstelling kan zijn en dit in de raad vast te stellen.

45 **De heer Peters (D66)** vindt dit lastig omdat er nog niet is afgesproken dat er een Klimaatberaad gaat plaatsvinden. Als de raad in Q1 2023 vaststelt dat er een Burgerberaad over klimaat komt. Dan kan er met het Klimaatpanel bekeken worden hoe een Klimaatberaad ingericht kan worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vindt het goed als er een doorlopend Klimaatpanel komt. Inwoners worden vijfmaal per jaar bevraagd op de praktische uitwerking van de energietransitie.

Bewoners worden structureel betrokken bij de ontwikkelingen die hen gaan raken. GroenLinks heeft twee aandachtspunten. Het panel wordt samengesteld via loting en de uitkomsten worden online bij een grotere groep getoetst. Het kan zijn dat na een paar bijeenkomsten blijkt dat sommige groepen niet goed vertegenwoordigd zijn. Mevrouw Heijne vraagt hoe ervoor gezorgd wordt dat deze mensen ook gehoord worden. Zij ziet graag dat mensen actief benaderd worden, bijvoorbeeld via moskeeën, christelijke instellingen of buurthuizen.

De heer Peters (D66) begrijpt de oproep, maar geeft aan dat een volledige afspiegeling nooit gehaald wordt. Hij vraagt welke groepen mensen er allemaal vertegenwoordigd moeten zijn.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat er van te voren bepaalde groepen geïdentificeerd kunnen worden. Hier kan het panel op gecheckt worden. Verder geeft zij aan dat de uitkomsten van de sessies worden gepubliceerd op een gemeentelijk platform. GroenLinks vindt het belangrijk dat duidelijk wordt wat er met de uitkomsten wordt gedaan en als er iets niets overgenomen wordt, dat wordt beargumenteerd.

De heer Peters (D66) stelt voor het Klimaatpanel een plek te geven tijdens de Groene Verantwoordingsdag en hen daar naar hun ideeën te vragen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vindt dit een goed idee. Zij gaat dit de wethouder vragen.

De heer Van Heuven (PvdD) meldt dat er gesproken wordt over Klimaatpanels en Klimaatberaden. GroenLinks is blij met het Klimaatpanel, maar vraagt of vooraf duidelijk gemaakt kan worden wat er gebeurt met de input die inwoners geven. Hij vraagt wat voor GroenLinks het verschil is tussen een Klimaatberaad en een Klimaatpanel.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat zij ook op zoek is naar dat verschil.

De heer Van Heuven (PvdD) geeft aan dat de deelnemers aan het Klimaatpanel verwachten dat er daadwerkelijk iets gedaan wordt met wat zij inbrengen, dus dat er actie op wordt ondernomen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vindt dat duidelijk gemaakt wordt wat er met de inbreng van de deelnemers gedaan wordt.

De heer Van Heuven (PvdD) geeft aan dat het verschil wezenlijk is als de deelnemers aan het Klimaatpanel iets willen, dat de raad daarin meegaat. Hij vraagt of mevrouw Heijne bereid is die stap te zetten.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vindt dat lastig. Het Klimaatpanel krijgt dan beslissingsbevoegdheid. De gemeenteraad moet een afweging maken. Zij gaat niet helemaal mee met de heer Van Heuven.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) proeft dat GroenLinks ook richting een Burgerberaad gaat want mevrouw Heijne vraagt om twee zaken die juist het verschil zijn tussen een panel en een beraad. Hij vraagt of GroenLinks er voor is om bij dit panel een gewogen loting als een randvoorwaarde mee te nemen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat dit niet handig is, de loting is al uitgevoerd.

5 **De heer Dijkstra (EenUtrecht)** doelde erop dat de groep van 50 mensen een goede afspiegeling moet zijn.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) heeft hier voldoende over gezegd.

10 **De heer Dijkstra (EenUtrecht)** vraagt of GroenLinks er voor is dat de uitkomsten van het Klimaatpanel in de gemeenteraad komen en dat niet tegen het Klimaatpanel gezegd wordt dat wat zij suggereren niet past in het beleid.

15 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** meldt dat dit aansluit bij wat zij aangaf, namelijk beargumenteerd aangeven wat er gedaan wordt met de uitkomsten. Onderwerpen kunnen altijd in de gemeenteraad worden geagendeerd.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt mevrouw Heijne of zij vindt dat klimaat deel kan zijn voor een Burgerberaad.

20 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** antwoordt bevestigend. Het is niet verstandig om dingen over te doen, maar klimaat is veel breder dan het onderwerp energie.

25 **Mevrouw Smit (Volt)** vraagt of GroenLinks vindt dat het onderwerp klimaat een Klimaatberaad behoeft.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat het onderwerp van het Klimaatberaad nog bepaald gaat worden, zij loopt daar niet op vooruit.

30 **De heer Peters (D66)** vraagt mevrouw Heijne of zij geen beslissingsbevoegdheid wil voor een Klimaatberaad.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) wil niet vooruitlopen op het gesprek over een Klimaatberaad. Het gaat nu over een Klimaatpanel.

35 **Mevrouw Smit (Volt)** geeft aan dat echte systeemverandering vanuit de maatschappij komt. Veel inwoners en fracties willen graag een Klimaatberaad. De VVD was heel teleurgesteld dat er een fout in het coalitieakkoord stond. Het ging niet over een Klimaatberaad, maar over een Klimaatpanel. Daarbij werd gewezen naar motie 100. Die motie gaat over een panel voor de uitwerking van een energievisie. Voor de coalitie maakt dat niet uit, want de energievisie wordt
40 een klimaatvisie en daarbij is de vrijheid genomen motie 100 toe te passen op de klimaatvisie en het aangekondigde Klimaatpanel. Klimaat is veel breder dan alleen de energietransitie en vraagt meer dan een panel. Veel partijen en inwoners zijn gefrustreerd over de gang van zaken. De VVD vindt dat de wethouder teveel vrijheid heeft genomen door in te zetten op een Klimaatpanel en voorbij te gaan aan een Klimaatberaad.
45

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vraagt mevrouw Smit wat zij het verschil vindt tussen een Klimaatpanel en een Klimaatberaad.

5 **Mevrouw Smit (Volt)** antwoordt dat er verschil is in mandaat en heldere afspraken over wat er met de uitkomsten gaat gebeuren. Dit is bij het Klimaatpanel tot nu toe niet gedaan. De onafhankelijke procesbegeleiding is een verschil. Het Klimaatpanel wordt georganiseerd door de gemeente en voor het Klimaatberaad is een onafhankelijke procesbegeleiding gewenst. Ook is er een verschil in tijd en budget. Er is € 50.000,- gereserveerd voor het Klimaatpanel, de Stadsgesprekken hebben € 400.000,- gekost. Het Klimaatpanel gaat over uitvoering, het beraad
10 over beleid. Beleid vraagt een ander gesprek. Uit onderzoek blijkt dat dit zorgt voor een gevoel van eigenaarschap.

15 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** constateert dat mevrouw Smit refereert aan de € 400.000,- die zijn uitgegeven aan de Stadsgesprekken, er is echter ondertussen al heel veel gedaan. Zij vraagt of Volt klimaat in een Klimaatberaad wil behandelen, of andere onderwerpen.

20 **Mevrouw Smit (Volt)** antwoordt dat er een verschil is tussen de energievisie en de klimaatvisie. Klimaat is meer dan alleen energie. De onderwerpen die al besproken zijn, moeten als basis voor het gesprek gebruikt worden. Het Klimaatpanel moet daar als basis voor fungeren. De wereld is veranderd sinds de Stadsgesprekken. Er is energiearmoede, politieke frictie en inflatie. Om deze reden is het goed een Klimaatberaad te organiseren.

25 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** vindt dat klimaat een onderwerp van het beraad kan zijn, maar dat gesprek wordt elders gevoerd.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vraagt mevrouw Smit of zij beweert dat het kwade opzet is van het college dat er een Klimaatpanel georganiseerd wordt in plaats van een Klimaatberaad.

30 **Mevrouw Smit (Volt)** heeft willen zeggen dat het jammer was te lezen dat het om een Klimaatpanel ging.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) geeft aan dat gezegd is dat de wethouder teveel vrijheid heeft genomen, terwijl de wethouder heeft toegegeven dat er een fout is gemaakt.

35 **Mevrouw Smit (Volt)** antwoordt dat motie 100 ging over een panel voor de energievisie. Het is nogal een slip of the tong om het dan vervolgens over een Klimaatpanel gaat. Dit is kwalijk.

40 **Mevrouw Raaijmakers (PvdA)** snapt de teleurstelling, maar hier is geen kwade opzet in het spel. Mensen moeten niet in een kwaad daglicht geplaatst worden. Het college volgt de opdracht die de raad gegeven heeft.

Mevrouw Smit (Volt) herhaalt dat een panel voor een energievisie iets anders is dan een panel voor een klimaatvisie. Er moet aanvullend wat geburen op klimaat.

45 **De heer Peters (D66)** wijst erop dat met een Klimaatpanel geen Klimaatberaad wordt uitgesloten.

Mevrouw Smit (Volt) deelt dat. Zij hoopt dat dat inderdaad het geval is.

De heer Peters (D66) vindt dat Volt dan extra blij zou moeten zijn. Er komt een Klimaatpanel en misschien een Burgerberaad over klimaat.

5

Mevrouw Smit (Volt) weet niet of zij daar blij mee moet zijn. Het is nog maar de vraag of er een Klimaatberaad komt. Er moet zeker nog wat aanvullend gebeuren. Zij vraagt de wethouder of zij vindt dat het Klimaatberaad nog nodig is, aanvullend op het Klimaatpanel. Panelleden krijgen € 50,- per bijeenkomst. Volt vraagt waarom dit is.

10

De heer Peters (D66) vraagt wat mevrouw Smit zou willen voorstellen.

Mevrouw Smit (Volt) zou het panel waardevol vinden als dit ingezet wordt als voorbereidend werk voor het beraad.

15

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) vraagt of mevrouw Smit vindt dat er in het Klimaatpanel over de inhoud gepraat moet worden.

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt bevestigend. Zij vervolgt haar bijdrage. Uit onderzoek blijkt dat meer dan 75% van de volwassenen zich zorgen maakt over de klimaatverandering. Met het Klimaatberaad krijgen mensen een stem. Als er geen politieke wil is om bestaand beleid aan te passen, heeft het geen zin een Burgerberaad te organiseren. Dit is niet bedoeld om draagvlak te scheppen over beslist beleid.

20

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) sluit zich aan bij de opmerking van GroenLinks over de representativiteit van het panel en bij de opmerking van D66 over het mandaat van het panel. In de brief die de deelnemers hebben ontvangen staat niet duidelijk waar het panel voor gebruikt gaat worden. Er moet op zijn minst duidelijk gemaakt worden wat er met de input van de deelnemers gedaan wordt en als de input niet wordt meegenomen, moet dit beargumenteerd worden.

25

30

De heer Van Heuven (PvdD) geeft aan dat van te voren duidelijk moet zijn wat er met de input van de deelnemers gebeurt.

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) bedoelde dat bij de eerste bijeenkomst duidelijk gemaakt wordt wat het panel gaat doen en wat de deelnemers kunnen verwachten.

35

De heer Van Heuven (PvdD) geeft aan dat mensen nu denken op basis van de brief dat zij alleen kunnen meedenken, daardoor kan er minder motivatie zijn zich aan te melden. Mensen moeten voor aanmelding weten wat er met hun input gebeurt.

40

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) vindt dat dat duidelijker in de brief had moeten staan. Dit is een les voor de toekomst. Het heeft niet haar voorkeur een nieuwe brief te sturen. Zij vervolgt haar bijdrage. Zij wil niet vooruitlopen op de invulling van het Burgerberaad. Dat kan klimaat zijn, maar ook andere onderwerpen. Het is belangrijk dat in het Burgerberaad geen zaken overgedaan worden.

45

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt mevrouw Raaijmakers of zij vindt dat de concrete uitwerking van de opdrachtformulering naar de raad komt zodat de gemeenteraad daar op 1 december 2022 nog iets over kan zeggen.

5

Mevrouw Raaijmakers (PvdA) wil de beantwoording van de wethouder afwachten.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) sluit zich aan bij de vragen over de goede vertegenwoordiging in het panel. Zij vraagt hoe dit gewaarborgd wordt en wat er gebeurt als blijkt dat er geen goede vertegenwoordiging is. Student&Starter is ook enthousiast over een eventueel Burgerberaad over het klimaat.

10

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) is blij dat het Klimaatpanel gaat starten. De ChristenUnie is zich ervan bewust van de noodzaak dat er maatregelen getroffen moeten worden. Het is daarbij goed gebruik te maken van de kennis en ervaring van de inwoners. Zij vraagt in hoeverre de loting volledig aselekt is geweest, in hoeverre het panel daadwerkelijk representatief voor de stad is en hoe ondervertegenwoordigde partijen alsnog vertegenwoordigd worden. Verder vraagt zij of er een tolk bij de bijeenkomsten aanwezig kan zijn als iemand daarom vraagt. Ook kan de bijeenkomst in twee talen aangeboden kan worden of kan er gewerkt worden met fluisterversnelling. Taal mag geen barrière zijn. Het mandaat moet helder zijn. Dit staat in de uitnodigingsbrief niet duidelijk omschreven. Bij elke bijeenkomst moet duidelijk zijn welk mandaat er ligt en wat dit betekent voor de deelnemers. Zo worden teleurstellingen achteraf voorkomen. In de raadsbrief staat dat gezien wordt dat inwoners moeite hebben te ontdekken wat de klimaattransitie voor hen betekent en hoe ze zelf stappen kunnen zetten zich hierop voor te bereiden. De ChristenUnie vraagt of dit onderwerpen zijn waar het Klimaatpanel zich mee bezig gaat houden. Het is belangrijk dat er een stadsbrede terugkoppeling komt van wat er in het panel is besproken en wat daarmee gaat gebeuren. In de raadsbrief staat dat dit in ieder geval op het gemeentelijke platform DenkMee en in de Nieuwsbrief Utrecht gepubliceerd wordt. Inwoners moeten hier actief naar opzoek, een deel van de inwoners wordt daarmee niet bereikt.

15

20

25

30

Mevrouw Smit (Volt) vraagt of een het een goed idee is een presentatie te geven op de Groene Verantwoordingsdag en of er aanvullend nog wat nodig is.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) antwoordt bevestigend. Zij vervolgt haar inbreng. Mensen die niet bereikt worden, weten nog steeds niet wat de klimaattransitie voor hen betekent. De ChristenUnie pleit ervoor dat er een stadsbrede terugkoppeling komt, bij voorkeur in meerdere talen in de vorm van folders in de bibliotheek, animaties in abri's, op bijeenkomsten in buurthuizen. Zij vraagt de wethouder of zij kan toezeggen dat terugkoppeling stadsbreed en op diverse manieren gaat gebeuren en hoe de raad daar vooraf over wordt geïnformeerd.

35

40

De heer Van Heuven (PvdD) vindt het goed te werken met een Klimaatpanel, de deelnemers moeten wel vooraf weten wat er met hun inbreng gebeurt. Ook moet er een gewogen loting plaatsvinden, dit is nog mogelijk. Deelnemers moet gevraagd worden of er een Klimaatberaad gewenst is en hoe zij het mandaat willen invullen. De PvdD hoopt dat het Klimaatpanel breder gaat kijken dan energie alleen. De PvdD denkt aan onderwerpen als consumptie en

45

eiwitconsumptie en hoopt dat de gemeente openstaat voor een breed scala aan onderwerpen. De PvdD is voorstander van een Klimaatberaad. Dit heeft een sterker mandaat.

5 **De heer Stellinga (CDA)** onderschrijft het Klimaatpanel van harte. Hij vraagt waar de vergoeding voor de deelnemers van € 50,- op gebaseerd is en of dit ook meer kan zijn.

10 **Mevrouw Meerdering (VVD)** geeft aan dat de brief over het Klimaatpanel is door het college pas op 3 november 2022 verstuurd. Het lijkt erop dat het college niet zich te wachten op de mening van de raad. Het college had ook eerst een raadsvoorstel aan de raad kunnen voorleggen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan het een uitvoering van een motie van D66 betreft. Zij vraagt of de VVD over iedere uitvoering van een motie een raadsvoorstel wil ontvangen.

15 **Mevrouw Meerdering (VVD)** wil dat niet, maar als er vooraf geen mandaat van de raad gevraagd wordt, heeft dat gevolgen voor wat er met de uitkomsten van het panel gedaan kan worden.

20 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** meldt dat er gesproken is over de uitkomsten. Hiervoor is geen oordeel van de raad nodig. Volgens de motie gaat er een Klimaatpanel aan de slag en de raad vraagt wat er gebeurt met de uitkomsten. Zij ziet niet wat de raad vooraf nog meer moet doen.

Mevrouw Meerdering (VVD) ziet dat wel. De raad heeft niet meebesloten over de vele vragen die vandaag gesteld worden.

25 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** vindt dat de raad goed heeft opgelet. Er komt een brief, de raad agendeert die. Zo gebeurt dat heel vaak.

30 **Mevrouw Meerdering (VVD)** geeft aan dat er stappen zijn gezet die niet meer teruggedraaid kunnen worden en waar de raad niet over heeft meegesproken. Zij vervolgt haar inbreng. De VVD is geen groot voorstander van een Klimaatpanel als participatievorm. Het is goed bewoners te betrekken bij beleid en bij de praktische uitwerking van de ambities van de energievisie, maar de VVD heeft vraagtekens bij de representativiteit van een Klimaatpanel. Er moet voor gezorgd worden dat daar niet alleen mensen zitten die heel mondig zijn en al een sterke mening hebben over dit onderwerp.

35 **De heer Peters (D66)** meldt dat de deelnemers geloot worden. Hij vraagt voor welke vorm van participatie de VVD wel voorstander is.

40 **Mevrouw Meerdering (VVD)** is groot voorstander van participatie. Vaak is er een concrete aanleiding, iets dat in de omgeving van de inwoners gebeurt. Het gaat nu over een breed thema waar 50 mensen voor geloot zijn. Dit zijn mensen die klimaat heel belangrijk vinden. Het risico is dat mensen die wel belang hebben bij het onderwerp, niet meeparticiperen.

45 **De heer Peters (D66)** hoort mevrouw Meerdering zeggen dat alleen de omwonenden moeten participeren. Als inwoner van een stad mag je een mening hebben over duurzame energieopwekking. Hij vraagt voor wie de VVD opkomt.

Mevrouw Meerding (VVD) heeft willen zeggen dat participatie logisch is bij projecten die bij inwoners in de buurt plaatsvinden. Dat betekent niet dat er nog een bredere groep uitgenodigd kan worden.

- 5 **De heer Peters (D66)** vraagt of de VVD het niet met hem eens is dat in zo'n panel, naast de inwoners van de stad, ook de omwonenden worden gehoord.

Mevrouw Meerding (VVD) is het daar niet mee eens. Als zij de uitnodiging had gekregen weet zij niet of zij daarop in was gegaan. Het onderwerp is heel breed en de groepen die niet altijd
10 vooraan staan reageren er niet op.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) gaat mee met de VVD met de zorgen over de brede vertegenwoordiging, maar de oplossing van de VVD is dat er dan geen Klimaatpanel moet komen. Zij vraagt mevrouw Meerding of zij niet mee kan gaan in de vraag die zij hierover heeft gesteld.
15

Mevrouw Meerding (VVD) antwoordt dat zij de inbreng van GroenLinks goed vond, maar dat zij verwacht dat, ook als er een gewogen loting gedaan wordt, de juiste mensen niet bereikt worden. Als dit wel lukt kan dat de mening van de VVD veranderen.

- 20 **Mevrouw Smit (Volt)** geeft aan dat de brief ambtelijk is ingestoken. Zij vraagt mevrouw Meerding of het zou helpen als de brief in makkelijker taal opgesteld was en er instond dat zelfs als iemand niet goed ingevoerd is in het onderwerp, zij zich toch kunnen aanmelden.

Mevrouw Meerding (VVD) vindt dat een goede suggestie. Dit geldt ook voor de bijeenkomst zelf. Zij vervolgt haar inbreng. Het moet duidelijk zijn wat er gebeurt met de uitkomsten van het panel en of deze al dan niet bindend zijn. Dit moet vooraf aan de deelnemers zijn gecommuniceerd. Dit is niet gebeurd en dit is een beginnersfout.
25

Het **Lid Minnaert (Bij1)** maakt zich ook zorgen over de representativiteit van het Klimaatpanel. Als op 12 december 2022 blijkt dat het panel geen goede afspiegeling is van de Utrechtse samenleving: een representatie van verschillende genders, etniciteiten, seksualiteiten, opleidingsniveaus, klassen, lichamelijke en mentale gesteldheden en leeftijden, moet dit eerst verbeterd worden. Zij vraagt de wethouder dit toe te zeggen. Een aantal randvoorwaarden moet goed geregeld zijn, zoals bijvoorbeeld een tolk en een verhoging van de vergoeding.
30

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of het lid Minnaert de groep van 50 mensen bedoelt, of de totale groep die ook online meedoet.
35

Het lid Minnaert (Bij1) bedoelt beide groepen. Verder heeft Bij1 een aantal vragen aan de wethouder: kan de wethouder garanderen dat de locatie goed bereikbaar is met het OV voor bijvoorbeeld mensen die slecht ter been zijn, kan ervoor worden gezorgd dat de sessies zowel online als fysiek toegankelijk zijn en kan ervoor gezorgd worden dat de voorzitter van de sessies getraind is.
40

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt het onbestaanbaar dat het college een panel in gang zet zonder de raad daarin mee te nemen. Het is goed dat het panel gestart wordt, maar hij
45

waarschuwt voor een teleurstelling. Veel deelnemers zullen willen meepraten over beleidskeuzes en haken later af. Hij vraagt de wethouder hoe dit voorkomen gaat worden. Verder vraagt hij of de volledige vraagstelling en de uitnodigingsbrief met de raad kan worden gedeeld, of er een concretere vraagstelling beschikbaar is, hoe de wethouder ervoor zorgt dat de groep van 50 mensen een behoorlijke afspiegeling is en of de wethouder bereid is een vijfde vraag toe te voegen, namelijk of panelleden vinden dat Utrechters genoeg invloed hebben gehad op cruciale beleidskeuzes ten aanzien van klimaat en energietransitie. Als zij dat niet vinden, kan het panel gevraagd worden of zij vindt dat het Burgerberaad daar een goede oplossing voor is. En als het antwoord daarop ja is, om welke vraagstelling het dan zou gaan.

De heer Peters (D66) constateert dat de heer Dijkstra een scherpe vraagstelling formuleert. Hij vraagt hoe dit zich verhoudt tot de vierjaarlijkse gemeenteraadverkiezingen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dat dit zich prima tot elkaar verhoudt. Eens in de vier jaar stemmen voldoet niet om mensen het gevoel te geven dat ze mee kunnen denken en invloed hebben.

De heer Peters (D66) schrok van de vraagstelling. Er moet een meer specifieke vraag gesteld worden waar mensen een mening over kunnen hebben.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) meldt dat er Stadsgesprekken zijn geweest over energietransitie. Daar werden beleidskeuzes aangestipt. De meningen in de raad zijn verdeeld of dit een soort Burgerberaad is of niet en of de inwoners het gevoel kunnen hebben dat zij voldoende invloed hebben gehad op de gemaakte keuzes. Hij wil weten van het Klimaatpanel of dit voortraject voldoende is geweest en of de deelnemers vinden dat het instrument van Burgerberaad geschikt is.

De heer Peters (D66) geeft aan dat er een belangrijke vraag aan vooraf gaat. Het is ook belangrijk te vragen hoeveel invloed mensen willen hebben op een beleid van de gemeente. Er is waarschijnlijk een grote groep die dat niet wil. Niet iedereen heeft evenveel behoefte om bij alle beleid betrokken te worden.

De voorzitter constateert dat er veel woorden gewijd aan vragen die meerdere keren zijn gesteld.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt de wethouder of zij bereid is de opdracht aan het panel ruim voor de vergadering van 1 december 2022 met de raad te delen.

De heer Temming (Stadsbelang Utrecht) ziet geen meerwaarde van een Klimaatpanel. Echte participatie moet van de inwoners zelf komen en moet niet worden georganiseerd door de gemeente. Bovendien moeten inwoners niet betaald worden om te participeren. Ook zijn er zorgen over de afspiegeling van de inwoners in het panel. Niet iedereen heeft de tijd en de kennis om mee te doen aan een panel, maar ook deze mensen moeten gehoord worden. Hij vraagt hoe de wethouder de positie van inwoners ziet die weigeren mee te doen of niet kunnen meedoen aan dit panel. Stadsbelang Utrecht blijft voorstander van participatie, maar liever door middel van een referendum.

De voorzitter schorst de vergadering voor vijf minuten

Wethouder Van Hooijdonk reageert op de gestelde vragen en gemaakte opmerkingen.

5 Het college voert motie 100 uit. De opdracht is het Klimaatpanel uit te voeren dat doorlopend helpt bij de uitvoering van klimaatbeleid. Eerder is tweemaal iets georganiseerd dat richting een beraad gaat, de Stadsgesprekken. Hier werd over beleid gesproken. De uitkomsten daarvan komen terug in de klimaatvisie. Het Klimaatpanel assisteert bij het uitvoeren van beleid. Er vindt een dialoog plaats over de vraag of de gemeente aansluit bij de behoefte van de inwoners en of zij met de
10 regelingen uit de voeten kunnen. Tot nu toe is hier positief op gereageerd. Het college voert de opdracht van de raad uit en heeft geen indicatie gehad dat er een raadsbesluit zou moeten komen. Er is haast gemaakt omdat dit een goede gelegenheid is om met een groep mensen over de hoge energielasten te spreken. De wethouder zegt toe de uitnodigingsbrief met de raad te delen. Zij dacht dat het mandaat helder in de uitnodigingsbrief staat. Het gaat eigenlijk over
15 raadplegen. De gemeente wil met mensen in gesprek, mensen dragen zelf thema's aan en sluit aan bij wat mensen willen. De input wordt niet ter kennisgeving aangenomen. Goede adviezen worden ter harte genomen. Hierover wordt verantwoording afgelegd naar het panel.

20 **De heer Peters (D66)** vindt dat de deelnemers van te voren moeten weten dat er serieus met hun input wordt omgegaan.

Wethouder Van Hooijdonk meldt dat hier bij de introductiebijeenkomst van december 2022 bij wordt stilgestaan. Het panel gaat niet over kaderstelling en beleid, het betreft een andere formule. Het Klimaatpanel kan een podium krijgen op de Groene Verantwoordingsdag. Het is aan de raad
25 dit te beslissen. Het college neemt de uitkomsten van het Klimaatpanel mee in de voortgangsrapportage, ook worden deze in de reguliere nieuwsbrieven opgenomen. Er moet gezocht worden naar een manier waarop alle inwoners worden meegenomen in het handelingsperspectief. De inwoners zitten niet te wachten op de adviezen zelf, maar op de wijze waarop de inwoners geholpen worden.

30 **Mevrouw Alblas (ChristenUnie)** is het hier deels mee eens, maar denkt dat het belangrijk is de inwoners terug te geven wat er gebeurt in het Klimaatpanel zodat meer mensen er enthousiast over worden. Zij wil beide zaken stadsbreed teruggekoppeld zien.

35 **Wethouder Van Hooijdonk** geeft aan dat er een nieuwsbrief aan alle inwoners verspreid kan worden, maar het is de vraag wat daarin staat. Wat er in het Klimaatpanel besproken is, of juist de uitkomsten daarvan. Zij denkt dat laatste.

40 **Mevrouw Alblas (ChristenUnie)** onderschrijft dat, maar het moet duidelijk zijn dat een uitkomst tot stand is gekomen doordat inwoners hierover hebben kunnen meedenken.

Wethouder Van Hooijdonk vindt het een uitdaging om alle inwoners te bereiken. Bovendien moet er niet teveel worden uitgeweid in berichten over de totstandkoming van processen. Daarmee worden niet meer inwoners bereikt.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) onderschrijft dat. Dat kan de boodschap vertroebelen. Zij bedoelt dat er vermeld kan worden dat een Klimaatpanel een advies heeft gegeven.

5 **Wethouder Van Hooijdonk** vindt dat het moet gaan om de uitkomst. Dat het Klimaatpanel betrokken is, is voor iedereen op te zoeken, daarbij wordt dit op logische momenten gecommuniceerd.

10 De opdracht is dat er structureel een aselecte groep inwoners geraadpleegd wordt over de uitvoering van het klimaatbeleid. Dit wordt aan de deelnemers van het panel gecommuniceerd. Er wordt geloot om een representatieve groep inwoners bij elkaar te krijgen en er wordt een vergoeding gegeven omdat dit de representatie ten goede komt.

15 **Mevrouw Smit (Volt)** vraagt wat er anders is aan het Klimaatberaad dan een normale participatie en waarom er een vergoeding verstrekt wordt.

20 **Wethouder Van Hooijdonk** antwoordt dat alles erop gericht is een representatieve groep bijeen te krijgen. Niet alle inwoners hebben een uitnodigingsbrief gekregen, anders dan bij een normale participatiebijeenkomst. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk inwoners die een brief hebben ontvangen, wordt er een vergoeding verstrekt.

Mevrouw Smit (Volt) ziet nog steeds niet goed wat het verschil is.

25 **Wethouder Van Hooijdonk** meldt dat inwoners specifiek worden uitgenodigd. Dit is echt anders dan bij normale participatie. Het is doorlopend en de motie heeft aangedrongen op een dakpanmodel zodat er vernieuwing is, naast inwoners die al wat langer in het panel zitten. De combinatie van loting en een vergoeding is bedoeld om zoveel mogelijk inwoners te verleiden zich aan te melden voor het panel. Het bedrag van € 50,- is vastgesteld op basis van het vrijwilligerstarief. Er zijn nu ongeveer 1000 aanmeldingen, er kan dus goed gekeken worden of de groep voldoende divers is. De gemeente heeft echter een beperkt aantal gegevens van mensen. 30 Zaken als inkomen, genderidentiteit, opleiding en culturele achtergrond zijn niet geregistreerd. Hier kan aan de voorkant niet op gestuurd worden. Als de groep is samengesteld kan er een enquête worden uitgezet om meer zicht op de diversiteit te krijgen, maar mensen zijn niet verplicht daarop te reageren. Er is voor het versturen van de uitnodigingsbrief een selectie gemaakt van iedereen boven de 18 jaar. Inwoners hebben een kans van 1 op de 60 dat zij de brief krijgen. Er 35 moet inderdaad voor gezorgd worden dat er niet alleen mondige mensen in het panel zitten, dit wordt doorbroken. Mensen betrekken die weigeren aan het panel mee te doen is onmogelijk. Een tolk inschakelen is niet haalbaar. Er moet in het panel een dialoog plaatsvinden. Buiten het panel is dit wel een mogelijkheid. Het voorstel is om het in het panel snel over de energieprijzen te hebben, maar de deelnemers aan het panel wordt gevraagd over welke onderwerpen zij het zelf 40 willen hebben.

Lid Minnaert (Bij1) geeft aan dat veel mensen worden buitengesloten als er geen tolk geleverd wordt. Bij1 vraagt hoe deze mensen toch hun inbreng kunnen leveren.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat hiervoor een aparte formule voor gezocht wordt. Voor deze mensen kan er parallel iets worden georganiseerd. Wat haar betreft wordt het panel niet gevraagd de bodem te leggen voor een beraad. Dit is geforceerd.

- 5 **De heer Peters (D66)** vraagt of, als zo'n geluid uit het panel komt, dit terugkomt in de verslaglegging richting de gemeenteraad.

Wethouder Van Hooijdonk bevestigt dat, maar het panel inzetten om de bodem te leggen voor een beraad is te geforceerd. Dit is niet het doel van het panel.

10 **De heer Van Heuven (PvdD)** vraagt hoe de wethouder het verschil tussen het panel en het beraad ziet.

15 **Wethouder Van Hooijdonk** antwoordt dat een beraad gaat over beleidskeuzes en dus ook over kaderstelling. Die kaderstelling ligt nu in de gemeenteraad en de beleidskeuzes zitten in de klimaatvisie. Het Klimaatpanel is een raadpleging over hoe de gemeente het beleid uitvoert en of dit aansluit bij de wensen en de behoeften van de inwoners.

20 **Mevrouw Smit (Volt)** heeft eerder aangegeven welke punten er in een Burgerberaad aan de orde zijn, zoals mandaat, onafhankelijke procesbegeleiding, scope tijd en budget. Zij vraagt hoe deze punten geborgd zijn in een Klimaatberaad.

25 **Wethouder Van Hooijdonk** antwoordt dat deze punten in het eerdere Burgerberaad inderdaad waren geborgd. Uiteraard moet de plaats waar het Klimaatpanel plaatsvindt voor iedereen toegankelijk zijn. De mensen die digitaal deelnemen moeten dit zo laagdrempelig kunnen doen. Training voor gespreksleiders is een goed aandachtspunt. De wethouder ziet geen groot risico dat deelnemers afhaken. Gebeurt dit wel, dan wordt er bijgestuurd. Gevraagd is of er een Burgerberaad rond klimaat georganiseerd wordt. Er zijn al kaderstellende uitspraken gedaan over energietransitie. Deze worden meegenomen. Klimaat is echter breder dan energietransitie. Het college komt de eerste helft van 2023 met een aanpak. Of een Burgerberaad hier een goed middel voor is, moet worden afgewogen.

30 **Mevrouw Smit (Volt)** wijst erop dat motie 100 een energievisie betrof, nu gaat het over panel voor klimaatvisie. Zij vraagt de wethouder hoe zij het verschil ziet.

35 **Wethouder Van Hooijdonk** antwoordt dat de opdracht verbreed is. Het is goed om het in het panel ook over andere onderwerpen te hebben. Energie is het eerste onderwerp waarmee aan de slag wordt gegaan.

40 **De heer Stellinga (CDA)** vraagt of het fiscaal mogelijk en wenselijk is om de vergoeding van € 50,- te verhogen.

45 **Wethouder Van Hooijdonk** vindt dit ingewikkeld. Er wordt uitgegaan van een vrijwilligersvergoeding. Zij is terughoudend dit nu nog te veranderen. De bijeenkomsten worden daarnaast aantrekkelijk gemaakt door iets te eten of te drinken aan te bieden.

Toezegging: Wethouder Van Hooijdonk deelt de uitnodigingsbrief voor het Kwaliteitspanel zo spoedig mogelijk met de raad.

5 **De voorzitter** vraagt de agenderende fracties of zij nog actie willen ondernemen vooruitlopend op het panel.

De fracties van de PvdD, D66, de PvdA, Student&Starter en GroenLinks doen dit niet.

10 De fractie van Volt beraadt zich nog hierop.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) wil dit agendapunt agenderen voor de gemeenteraad van 1 december 2022. EenUtrecht dient een motie in met het doel het Klimaatpanel te vragen of een Burgerberaad wenselijk is.

15 **De heer Peters (D66)** wijst erop dat er een motie wordt ingediend, terwijl er nog een debat gevoerd moet worden over de vraag of er een Burgerberaad moet komen.

De voorzitter wijst de heer Dijkstra erop dat EenUtrecht geen agenderende partij is. EenUtrecht kan het punt niet agenderen voor de gemeenteraad en moet een motie indienen.

20 **De heer Dijkstra (EenUtrecht)** overlegt hierover met de griffier.

De voorzitter schorst de vergadering om 13.15 uur tot 14.00 uur.

25 **Lijst van toezeggingen**

Wethouder Van Hooijdonk zegt toe:

- De planning van het kookgasvrij maken van Overvecht Noord op te nemen in de raadsbrief en dat zij de eerste helft van 2023 de raad informeert over wat er geleerd is in dit traject en wat dit voor de toekomst betekent.
- De uitnodigingsbrief voor het Kwaliteitspanel zo spoedig mogelijk te delen met de raad.

Verslag openbare middag-vergadering Energie(transitie), duurzaamheid en Wonen

Datum 17 november 2022
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door Judith Dubero (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

De voorzitter, de heer Van Steeg, de griffier, M. de Vos, de wethouder, mevrouw L. van Hooijdonk, de leden, mevrouw A. Oudejans (Student&Starter), de heer G. te Hoonte (VVD), mevrouw R. Heijne (GroenLinks), de heer R. Peters (D66), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), de heer M. van Heuven (PvdD), mevrouw V. Smit (Volt), mevrouw K. Alblas (ChristenUnie), de heer R. Daniëls (PVV), de heer N. Temming (Stadsbelang Utrecht), de heer H. Stellinga (CDA), de heer R. van der Zweth (PvdA), de heer M. Usta (DENK)

Verslag commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen

Aanwezigen.....	23
9. Raadsbrief Voorontwerp en vergunningaanvraag windmolens Rijnenburg en Reijerscop	23
10. Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Ontwerp Bestuursrapportage 2022 met een tweede begrotingswijziging 2022 en Ontwerp eerste Begrotingswijziging 2023 Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht.....	40

De voorzitter, de heer Van Steeg, opent de vergadering om 14.00 uur en heet iedereen welkom.

9. Raadsbrief Voorontwerp en vergunningaanvraag windmolens Rijnenburg en Reijerscop

Dit punt is geagendeerd door de fractie van de VVD, Stadsbelang Utrecht en Volt. De raad is middels een Raadsbrief geïnformeerd over het voorontwerp en de vergunningsaanvraag voor windmolens op Rijnenburg en Reijerscop. De agenderende fracties willen met elkaar en de wethouder in gesprek over de inhoud van de brief. Dit agendapunt wordt in één termijn besproken. De besprekingsduur is 90 minuten.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat het college de raad in april 2022 heeft geïnformeerd over het proces dat zij wil doorlopen. De wethouder beschrijft dat er voor een ... is gekozen en dat daar diverse besluiten voor nodig zijn, waaronder een collegebesluit over het voorontwerp, een raadsbesluit om de procedure voor de wijziging van het bestemmingsplan te mogen coördineren met de procedure voor de omgevingsvergunning, een collegebesluit over de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan en een raadsbesluit over het bestemmingsplan. Omdat dit er zo instond, was dit voor de VVD een reden om de brief niet te agenderen, maar daarmee te wachten. Het college komt hier nu in de voorliggende brief op terug, vooral op het coördinatiebesluit omdat dat besluit al op 6 juni 2017 is genomen bij het toenmalige besluit over het tijdelijke energielandschap in Rijnenburg. Het lijkt alsof er wordt afgeweken van de procedure die aan de raad is voorgelegd. De heer Te Hoonte concludeert dat er geen coördinatiebesluit komt. Verder vraagt hij de wethouder wat er veranderd is sinds april 2022. Zijn er andere inzichten en hoe zijn die inzichten ontstaan? Volgens de VVD voldoet het coördinatiebesluit van 6 juni 2017 niet voor het nu voorliggende voorstel. Dat ging over een tijdelijk energielandschap, over een andere maat windmolens, over zonne-energie en over een groter gebied. Er wordt op meerdere punten afgeweken van dat plan. In de raadsbrief die nu voorligt staat dat in het coalitieakkoord het voornemen is het energielandschap permanent te maken. Hij vraagt de wethouder toe te zeggen dat er een onafhankelijke juridische toets komt. Er is veel discussie geweest over de inhoud van de Milieu Effect Rapportage (MER). Er is voor gekozen dat deze opgesteld wordt door Rijne Energie. De raad krijgt de MER niet terug, terwijl in de voorliggende brief naar gerefereerd wordt. De raad kan de uitspraken die de wethouder in de brief doet daarom niet beoordelen. De VVD wil de concept-MER ontvangen.

De heer Peters (D66) vraagt of de heer Te Hoonte de samenvatting van de concept-MER heeft gezien.

De heer Te Hoonte (VVD) heeft deze gezien, maar hij wil de concept-MER ontvangen, niet de samenvatting.

De heer Peters (D66) vindt het niet goed om steeds concepten te delen.

De heer Te Hoonte (VVD) wijst erop dat het voorontwerp van Rijne Energie ook is gedeeld, dit was ook niet definitief. Als de coördinatieregeling strikt genomen wordt, moet alles in één keer gedeeld worden en niet in fases. Het college deelt wat haar goed uitkomt.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat het niet gebruikelijk is een MER in dit stadium te delen en vraagt waarom de VVD een andere procedure wil.

De heer Te Hoonte (VVD) wil niet afwijken van de procedure. De raad heeft een brief ontvangen waarin het voorontwerp zit en waarin aan de MER wordt gerefereerd en waarin het college uitspraken doet over dat de nu gekozen windmolens lagere decibelbelasting op gevels zouden hebben. Er is geen bewijsvoering. Hij wil een ordentelijk en voor de raad te volgen proces. In de brief van april 2022 stond een volgorde van de besluiten, dit wordt nu niet meer gevolgd. Hij wil kunnen controleren of het klopt wat er in de brief staat. Bij het bespreken van het initiatiefvoorstel van de VVD om woningbouw te plegen op Rijnenburg in combinatie met zonnepanelen en het collegevoorstel daar windmolens te plaatsen, heeft de VVD aangegeven dat er een keuze

gemaakt kan worden. Er kan een zonnepark worden aangelegd en niet gekozen worden voor windmolens. Uit de planning blijkt dat de windmolens pas in 2026 komen. Het hele zonnepark is nu uit het plan geschrapt omdat dat andere ontwikkelingen niet in de weg mag staan. Hij vraagt de wethouder of het geen betere weg was geweest in contact te treden met grondeigenaren voor het plaatsen van zonnepanelen. Een ander punt dat afwijkt is de hoogte van de windmolens. Eerder werd gesproken over een maximale hoogte van 235 meter, nu staat er maximaal 270 meter.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) wijst erop dat er in eerdere raadsvoorstellen geen maximale hoogte van windmolens stond. Het enige dat daarin stond was de hoogten waarmee gerekend is.

De heer Te Hoonte (VVD) meldt dat de suggestie naar de inwoners wel is gewekt. De inwoners vonden 235 meter al hoog.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat zij andere geluiden hoort. De inwoners hebben ook gehoord dat er gezocht gaat worden naar een optimum: een maximale opbrengst met zo min mogelijk hinder.

De heer Te Hoonte (VVD) meldt dat er in Nederland geen windmolen van dit formaat is. Op de Maasvlakte staat er een van 260 meter. Dit is een test. Deze windmolen wordt uiteindelijk op zee geplaatst. De molen is niet geschikt om op land geplaatst te worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) wijst erop dat de heer Te Hoonte refereert naar de mening van de omwonenden, het is ook belangrijk te luisteren naar overige inwoners die actie willen om klimaatverandering tegen te gaan.

De heer Te Hoonte (VVD) ziet die noodzaak ook. Dat neemt niet weg dat er een zorgvuldig proces moet zijn en dat er gekeken moet worden naar wat er waar gedaan wordt. Windmolens plaatsen op deze locatie is ingewikkeld als er in Rijnenburg ook nog 25.000 woningen gebouwd moeten worden. Een zonneveld past beter.

De heer Peters (D66) vindt dat er een schijnbare tegenstelling wordt gewekt. Als er windmolens worden geplaatst, betekent dat niet dat er geen zonnepark geplaatst kan worden.

De heer Te Hoonte (VVD) wekt deze tegenstelling niet. Het college loopt tegen deze tegenstelling aan. Er is geen medewerking van de grondeigenaren om, buiten deze windmolens, daar zonnepanelen neer te leggen. Daarom is het bod van Rijne Energie slecht. Er wordt energie opgewekt voor 20.000 huishoudens. De energie had ook met zonnepanelen kunnen worden opgewekt op de grond van eigenaren die bereid waren daar woningen naast te zetten.

De heer Peters (D66) wijst erop dat het 27.000 huishoudens betreft, niet 20.000. Er moet nu vaart gemaakt worden met duurzame energie en het plaatsen van windmolens is op korte termijn mogelijk. Dit sluit niet uit dat er daarna ook nog zonneparken geplaatst worden.

De heer Te Hoonte (VVD) denkt dat dat niet werkt. De samenwerking met mensen die positie hebben moet worden opgezocht. Dit wordt niet gedaan. Het resultaat is dat er vier solitaire

windmolens geplaatst worden waarvan de rotorbladen over de grond van de buren gaan en de zonnepanelen komen er op deze manier niet. Het loopt vast.

5 **De heer Peters (D66)** constateert dat de heer Te Hoonte wil dat het vastloopt, maar dat hoeft niet. Hij probeert het proces nog langer en moeilijker te maken.

10 **De heer Te Hoonte (VVD)** wijst erop dat hij in zijn initiatiefvoorstel aantoonde dat er op deze locatie zonne-energie opgewekt kan worden. De VVD is niet tegen duurzame energieopwekking, maar de windmolens zetten kwaad bloed in de omgeving. Er is een tijdelijk energielandschap voor 15 jaar goedgekeurd in 2017. De windmolens worden in 2016 geplaatst. Dit is 9 jaar later. Rijne Energie geeft aan dat zij geen dwang wil toepassen, maar kiest wel rotorbladen die over de grond van buren heengaat. Hiervoor is waarschijnlijk de toestemming van de kaveleigenaren nodig.

15 **De heer Daniëls (PVV)** vindt het het slechtste idee allertijden om kolossale, ziekmakende windmolens te plaatsen midden tussen huidige en toekomstige woonwijken. Hij hoopt dat het niet zover komt. Hij vraagt of het plaatsen van windmolens in Klein Rijnenburg te combineren is. Veel partijen willen dat er snel gebouwd wordt op deze locatie. Hij vraagt hoeveel tijd er bespaard wordt als er besloten wordt geen windmolens te plaatsen. Energie kan prima op andere manieren en op andere plekken worden opgewekt. Wat de PVV betreft kan dit door middel van kerncentrales en
20 gascentrales gebeuren. Slagschaduw en trillingen kunnen leiden tot epileptische aandoeningen en ander gezondheidsklachten. Bewoners in de omgeving zullen een lagere levenskwaliteit ervaren. Hij vraagt de wethouder of zij bereid is dit mee te nemen in de plannen. De norm van 45 decibel voor bromtonen en trillingen is onvoldoende om geluidsoverlast te voorkomen.

25 **De heer Peters (D66)** wijst op de norm van 45 decibel die door de Wereld Gezondheidsorganisatie is bepaald. Hij vraagt de heer Daniëls of hij niet van mening is dat deze norm als uitgangspunt genomen moet worden.

De heer Daniëls (PVV) antwoordt ontkennend. Er zijn diverse onderzoeken die uitwijzen dat de laagfrequente bromtonen en trillingen niet onder deze norm vallen.

30 **De heer Peters (D66)** vindt dat de PVV aan cherry picking doet en zoekt naar de norm die hen het beste uitkomt.

De heer Daniëls (PVV) vindt dat D66 dit zelf ook doet.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) wijst erop dat het geluid van windmolens ongeveer vergelijkbaar is met het geluid autosnelwegen, industrieterreinen en spoorwegen produceren.

35 **De heer Daniëls (PVV)** geeft aan dat dit van een andere orde is. De windmolens produceren geluid op grote hoogte, het geluid is laagfrequent en reikt verder. Verder geeft hij aan dat er voor nachtelijk geluid een lagere norm van 41 decibel geldt. Hij vraagt of dit betekent dat de molens 's nachts uitgezet moeten worden en of het verantwoord is de planning erdoorheen te jassen om de Omgevingswet voor te zijn. Is het niet zorgvuldiger om de zaak met volledige participatie van belanghebbenden te beoordelen? Het risico bestaat dat er eindeloze procedures en rechtszaken
40 volgen. Het net is overbelast, het is de vraag of het stroomnet de windmolens aankan.

De heer Peters (D66) wijst erop dat TenneT aangeeft dat Utrecht wel aangesloten kan worden op duurzame energiebronnen.

De heer Daniëls (PVV) antwoordt dat dit voor een deel van het net geldt. Het is de vraag of TenneT rekening heeft gehouden met toekomstige aansluitingen van zonnepanelen. De capaciteit

werkt met pieken en zal heel sterk stijgen. Hij twijfelt eraan of dit gaat lukken met het huidige tekort aan technici.

De heer Peters (D66) meldt dat het gaat om een extra capaciteit van 1500 MVA. Utrecht is hier koploper in.

- 5 **De heer Daniëls (PVV)** vindt dit mooie plannen, maar twijfelt eraan of dit te realiseren is. Het valt op dat de windmolens nog wat zuidelijker geplaatst worden. Hij denkt dat dit een stiekeme manier is om toekomstige woningbouw te saboteren. Ook de PVV wil de hele MER ontvangen zodat vastgesteld kan worden dat de plannen aan alle voorwaarden voldoen. Ten slotte wil hij kwijt dat dit inwonerterroriserende, geitenwollensokkenplan naar het rijk der fabelen verwezen moet worden en opgeborgen moet worden in het rariteitenkabinet van de allerslechtste, maar gelukkig nooit uitgevoerde gemeentelijke dwalingen ooit.

- 15 **De heer Temming (Stadsbelang Utrecht)** is en blijft tegen het plaatsen van windmolens in de gemeente Utrecht. Stadsbelang Utrecht maakt zich zorgen over het plaatsen van windmolens die meer dan tweemaal de hoogte van de Domtoren overstijgen. In deze raadsbrief wordt vastgehouden aan het feit dat de geluidsoverlast niet boven de norm van 45 decibel zal zijn. Ook de heer Temming wil de MER zien.

De heer Peters (D66) vraagt wat de heer Temming in de MER wil zien, meer dan wat er in de uitgebreide samenvatting staat. In deze samenvatting staan de essentiële zaken. De VVD en Stadsbelang Utrecht vragen naar stukken die er niet zijn, alleen om te vertragen.

- 20 **De heer Temming (Stadsbelang Utrecht)** begrijpt het nut van deze vraag niet. Hij heeft geconstateerd dat de raad de MER niet heeft ontvangen terwijl dat wel gewenst is. Hij vervolgt zijn bijdrage. Hij vraagt hoe de wethouder er tegenaan kijkt dat de norm van 45 decibel een gemiddelde is en dat bij harde winden veel meer dan 45 decibel wordt geproduceerd. De stad groeit hard. Hij vraagt de wethouder hoe zij aankijkt tegen toekomstige groei van Utrecht in relatie tot gemeentegrenzen, zeker op de langere termijn. De gemeentegrond van Utrecht is kostbaar en kwetsbaar. Zolang er een woon- en energiecrisis is, blijft Stadsbelang Utrecht van mening dat er geen windmolens op het grondgebied van de gemeente Utrecht mogen komen.

- 25 **De heer Dijkstra (EenUtrecht)** meldt dat EenUtrecht tegen het bestemmingsplan gaat stemmen. Windmolens plaatsen bij een woongebied is onverantwoord, tenzij alle belanghebbende inwoners in grote meerderheid daarmee instemmen. De gemeente neemt een enorm risico.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) wijst erop dat de heer Dijkstra bij het vragenuur heeft gezegd dat hij zich zorgen maakt over het klimaat en dat hij niet tegen windmolens is. Zij vraagt hoe hij luistert naar een grote groep in de samenleving die vraagt om maatregelen om klimaatverandering tegen te gaan.

- 35 **De heer Dijkstra (EenUtrecht)** antwoordt dat hij een van de grootste voorstanders van windmolens is, maar niet op deze plaats. Er kunnen honderden windmolens veel goedkoper en effectiever op water geplaatst worden.

- Mevrouw Heijne (GroenLinks)** onderschrijft dit. Maar er moeten ook windmolens op land geplaatst worden. Zij vraagt de heer Dijkstra of hij van mening is dat Utrecht verantwoordelijkheid moet nemen. Eén windmolen wekt evenveel energie op als 12 tot 16 voetbalvelden met zonnepanelen.

De heer Te Hoonte (VVD) vindt de inbreng van GroenLinks op een bijdrage lijken en verzoekt GroenLinks voortaan in dit soort gevallen mee te agenderen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) wilde het vooral hebben over de onverantwoorde risico's die worden genomen. Hij meldt dat hij het niet prettig vindt voortdurend neergezet te worden als iemand die tegen windmolens of duurzame energie is.

De heer Peters (D66) constateert dat de heer Dijkstra voor windmolens is, maar niet in Utrecht.
5 De co2-uitstoot moet naar beneden. Dit gebeurt niet doordat er partijen zijn die de ontwikkelingen voortdurend bewust tegenhouden. Hij vraagt de heer Dijkstra of het niet tijd wordt om rekening te houden met toekomstige generaties.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt vast dat GroenLinks en D66 op een vreemde manier vechten voor windmolens. Er zijn talloze plaatsen waar windmolens beter geplaatst kunnen worden dan bij
10 een woonwijk.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt de heer Dijkstra wat hij verwacht dat er gebeurt met het draagvlak als dit project doorgaat, waar in zijn beleving geen draagvlak voor is.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat dit een groot risico is. Er is een participatietraject geweest waar het CPB geen goed oordeel over velt. Er moet draagvlak zijn bij de inwoners. Dit
15 gaat op deze manier niet lukken en dit is een extra argument de windmolens niet op deze locatie te plaatsen.

Mevrouw Smit (Volt) geeft aan dat het geen kwestie is van willen, maar van moeten. Pas in 2030 is zijn er voldoende windmolens op zee om te voldoen aan de energiebehoefte. Ook is er pas na 2030 nucleaire energie mogelijk. Tot die tijd moet er iets gebeuren. Bovendien wekken
20 windmolens ook 's nachts energie op. Er moet een combinatie van windmolens en zonnepanelen zijn.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat de windmolens volgens planning in 2026 geplaatst worden. Het valt te bezien of dat lukt en of ze er in 2030 staan. Tegen die tijd zijn al veel andere dingen geoperationaliseerd die zorgen voor energie. Hij vindt dat er ingezet moet worden op
25 verschillende bronnen, met name op zonneparken. De heer Dijkstra vervolgt zijn inbreng. Hij vraagt de wethouder of zij het risico kan uitsluiten dat er straks bezwaren komen die juridisch standhouden en dat het participatietraject helemaal overgedaan moet worden. Er is nu een nieuw plan waarin er permanente windmolens komen, in plaats van tijdelijke.

De heer Peters (D66) geeft aan dat er een coalitieakkoord is aangenomen waarin duidelijk staat
30 dat er permanente energievoorziening komt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) is daarvan op de hoogte, maar dit betekent nog niet dat dit klakkeloos overgenomen wordt. Als er goede argumenten zijn van de oppositie, kan dit worden herzien.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of de heer Dijkstra van mening is dat er een expliciet besluit genomen is over het coalitieakkoord en of alles dat daarin staat verwerkt is in elke planologische
35 procedure.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt dat dit inderdaad zo is. In een coalitieakkoord wordt de wens uitgesproken, bij elk besluit moet bekeken worden of dit staande blijft. De heer Dijkstra vervolgt zijn inbreng. Er wordt besloten op oude geluidsnormen waar van de Raad van State ook
40 zegt dat deze niet meer te gebruiken zijn. Hij vraagt de wethouder of zij of wacht op de landelijke normen van het kabinet, of uitgewerkte normen vaststelt samen met de gemeenteraad zowel voor geluid als voor afstandsnormen. Het SCP heeft geconcludeerd dat inwoners zich niet gehoord voelden. Er is ook een grote groep uit het participatietraject gestapt. Men had het gevoel dat alles

vooraf al was bepaald. Hij vraagt of de wethouder het met het SCP eens is dat het participatietraject niet goed genoeg is geweest. Alle belanghebbenden moeten worden gehoord. Eerder heeft de wethouder aangegeven dat zij het daarmee eens is. Alle belanghebbenden zijn alle mensen binnen een afstand van 2,7 kilometer van de te plaatsen 4 windmolens. Deze mensen moeten een oordeel kunnen vellen. Hij vraagt de wethouder of zij het daarmee eens is. Er ontstaat een enorme planschade van mogelijk honderd miljoen euro. Hij vraagt de wethouder waarom zij deze potentiële planschade negeert.

Mevrouw Smit (Volt) meldt dat Volt de energietransitie ziet als een opgave die niet alleen moet worden opgelost door de markt. Het vraagt om een samenspel van de overheid, de markt en de maatschappij. Volt is dan ook blij met initiatieven zoals Rijne Energie, bestaande uit bewoners, organisaties en ondernemers waarbij de omgeving profiteert van duurzame energieopwekking. Er zijn wel een aantal bezwaren bij het proces van dit project: hoe tot het voorontwerp gekomen is en hoe voorwaarden in de vergunning bepaald worden. Sinds een uitspraak van de Raad van State in 2021 gelden de nationale milieuregels niet meer. Lokale normen kunnen opgesteld worden voor afstand en geluid van windmolens. In de raadsbrief staat dat medio 2023 het bestemmingsplan aan de raad wordt voorgelegd waar lokale kaders in verwerkt worden. De raad is niet geconsulteerd over de kaders na de uitspraak van de Raad van State en is ook niet gevraagd of zij wil wachten op nieuwe landelijke normen of dat zij lokale kaders wil opstellen. Ook inwoners en stakeholders zijn niet geconsulteerd.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of mevrouw Smit van mening is dat de wethouder, als zij medio 2023 met een bestemmingplan komt, ook met uitgewerkte lokale normen moet komen omdat het bestemmingplan anders niet vastgesteld kan worden, of dat zij moet wachten op de landelijke normen.

Mevrouw Smit (Volt) geeft aan dat er geen inspraak geweest is over lokale kaders. In andere steden zijn er handreikingen uitgewerkt voor lokale kaders. Er worden alleen op basis van de MER kaders opgesteld, Volt wil een handreiking zien voor hoe lokale kaders worden opgesteld.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) constateert dat Volt zegt dat niet alleen lokale kaders moeten worden opgesteld en dat dat pas gedaan kan worden als er inspraak van de gemeenschap is geweest.

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt bevestigend.

De heer Te Hoonte (VVD) zoekt naar wat Volt vindt van windmolens op Rijnenburg. Eerder vond Volt dit niet de plek voor windturbines, nu hoort hij wat anders.

Mevrouw Smit (Volt) vindt dat er energie op land moet worden opgewekt. De energievraag verdubbelt. Er ligt een opgave vóór 2030. Volt is voor windmolens, maar wil goede normen en een goed participatietraject. Dat is nu nog niet het geval.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of de fractie van Volt op één lijn zit.

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt bevestigend.

De heer Te Hoonte (VVD) constateert dat Volt voor windmolens van 270 meter hoog in de polder Rijnenburg is, ook als dat ten koste van woningbouw gaat.

Mevrouw Smit (Volt) wijst erop dat het plaatsen van windmolens niet per se ten koste hoeft te gaan van woningbouw.

De heer Peters (D66) refereert aan de lokale kaders. Het is voorstelbaar dat er op Rijnenburg andere normen kunnen gelden dan in andere gebieden. Lokale kaders moeten daarom niet gemeente breed worden vastgesteld.

5 **Mevrouw Smit (Volt)** geeft aan dat lokale kaders in samenspraak met de omgeving moeten worden vastgesteld.

De heer Peters (D66) vraagt of dit op projectniveau moet gebeuren.

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt dat er ruimte moet zijn voor maatwerk, maar er moeten gedeelde uitgangspunten zijn.

10 **De heer Peters (D66)** vraagt wat mevrouw Smit bedoelt: moeten er voor de hele gemeente kaders gesteld worden of op projectniveau?

Mevrouw Smit (Volt) antwoordt dat er op gemeentelijk niveau uitgangspunten bepaald kunnen worden en op project niveau specifieke kaders. Volt wil dit allebei.

15 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** wijst erop dat de kaders zijn vastgesteld door de gemeenteraad. De Raad van State heeft bepaald dat de gemeenten zelf normen mogen vaststellen. Zij vraagt mevrouw Smit of zij niet van mening is dat dit netjes gedaan wordt.

Mevrouw Smit (Volt) komt hier later op terug.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) beluistert dat Volt het proces wil overdoen, terwijl Volt zich juist inzet voor duurzame energie.

20 **Mevrouw Smit (Volt)** geeft aan dat dit proces in de ideale situatie gelijk naar de Raad van Staten opgestart en in gesprek getreden met de omgeving om te kijken welke kaders er opgesteld moeten worden. Dit is niet gebeurd. De windmolens kunnen misschien pas in 2028 draaien. Er is tot die tijd nog gelegenheid een proces in te richten. Mevrouw Smit vervolgt haar inbreng. Er is een participatietraject doorlopen waarbij in samenspraak met inwoners scenario's zijn ontwikkeld. Dit wordt gebruikt als onderbouwing van de wensen van omwonenden. Er is voor een nieuw
25 scenario gekozen waarbij geen participatie heeft plaatsgevonden. Ook gaat het in de raadsbrief nu over een permanent in plaats van tijdelijk energielandschap. Duidelijkheid over wat er met de uitkomsten van het participatietraject ging gebeuren ontbrak. Er was sprake van schijnmandaat. Dit is een goede reden om nu op te halen bij inwoners wat zij willen aan lokale kaders. Volt is voor duurzame energie, maar ook voor een goed proces. Mevrouw Smit vraagt de wethouder wanneer
30 zij denkt dat de windmolens aangesloten kunnen worden op het net en kunnen draaien, geeft dit tijd om een goed proces in te richten om gezamenlijk tot lokale normen te kunnen komen, waarom zij ervoor kiest zelf normen op te stellen in plaats van te wachten op nieuwe landelijke normen, waarom er geen consultatie van de raad, omwonenden en stakeholders heeft plaatsgevonden
35 specifiek over de kaders en milieuregels en of zij kan toezeggen dat in het vervolg bij de ontwikkeling van andere energieprojecten de raad, inwoners en stakeholders wel worden geconsulteerd bij het opstellen van lokale normen.

De heer Daniëls (PVV) vraagt of Volt, als de huidige normen gehanteerd worden, nog steeds voor het plaatsen van windmolens in dit gebied is.

40 **Mevrouw Smit (Volt)** antwoordt dat er nu geen landelijke normen zijn voor afstand en geluid. Als uit milieurapportages blijkt dat er geen schade ontstaat door windmolens dan wordt dat aangenomen. Volt wil wel het MER-onderzoek lezen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) is blij dat er windmolens in Rijnenburg komen. De molens zijn hoog, GroenLinks vindt dit acceptabel omdat er met deze 4 molens meer energie geproduceerd kan worden dan met de 8 er eerst zouden komen. Het is goed dat de mogelijkheid openblijft dat er een aanvraag ingediend kan worden voor meer molens.

- 5 **De heer Te Hoonte (VVD)** geeft aan dat er veel minder energie wordt opgewekt dan in de oorspronkelijke plannen. Dit komt voornamelijk door het ontbreken van zonne-energie. Hij vraagt hoe GroenLinks de voortgang van de wethouder op het dossier zonne-energie in Rijnenburg beoordeelt.

- 10 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** antwoordt dat marktpartijen aan de slag gaan met de mogelijkheden die er zijn. Als grondeigenaren geen bieden is dit wat het is. GroenLinks is blij dat er 4 molens komen.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt mevrouw Heijne of GroenLinks niet had verwacht dat er betere resultaten en meer energieopwekking was als er betere samenwerking was met de grondeigenaren.

- 15 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** antwoordt dat voor samenwerking twee partijen nodig zijn. De grondeigenaren hebben niet meegewerkt.

De heer Te Hoonte (VVD) vindt dat er ook naar elkaars ideeën en visie moet worden geluisterd. GroenLinks heeft behoorlijk dwarsgelegen.

- 20 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** meldt dat GroenLinks nooit voorstander is geweest van woningbouw op Rijnenburg. Er zijn nu andere afspraken gemaakt en het is goed dat er een permanent energielandschap komt.

- 25 **De heer Stellinga (CDA)** vraagt of mevrouw Heijnen kan onderschrijven dat de houding van de grondeigenaren veroorzaakt is door wat er in het coalitieakkoord is geschreven, namelijk dat er met alle middelen een permanent energielandschap wordt gerealiseerd en dat onteigening daarbij niet wordt geschuwd.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat de houding van de grondeigenaren nu niet anders dan voor het coalitieakkoord.

- 30 **De heer Daniëls (PVV)** constateert dat GroenLinks nog steeds een groen Rijnenburg wil, zonder bebouwing of OV waardoor de afspraken over de verbreding van de A27 niet nagekomen kunnen worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat dit een ander debat is. Het gaat nu over de windmolens en de vergunningverlening. Mevrouw Heijne vervolgt haar inbreng. GroenLinks hoopt dat er zonnepanelen worden toegevoegd en roept de raad op niet op de rem te gaan staan en het bestemmingsplan snel vast te stellen.

- 35 **De heer Te Hoonte (VVD)** geeft aan dat in het plan elke vorm van landschapsinrichting ontbreekt. Er wordt niets opgepakt omdat de gemeente geen zeggenschap heeft over de gronden. Het startpunt was dat er een integrale gebiedsontwikkeling zou komen, ook als compensatie voor de grote windmolens. Hij vraagt hoe GroenLinks dat beoordeelt.

- 40 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** ziet ook het liefst een integrale gebiedsontwikkeling. Zolang dat niet kan moet er in elk geval vaart gemaakt worden met de windmolens. De mogelijkheden voor meer molens worden opengelaten en er kan meer gedaan worden aan landschapsonwikkeling.

De heer Te Hoonte (VVD) vindt dit te makkelijk. In het plan zit geen landschapsontwikkeling terwijl GroenLinks zich daar heel druk om heeft gemaakt.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) herhaalt dat GroenLinks het liefst een integrale ontwikkeling wil.

5 **De heer Te Hoonte (VVD)** had een oproep van GroenLinks verwacht het geld dat uit de energieopwekking komt te investeren in landschapsontwikkeling.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat het stuk eigenaarschap wordt ingevuld, dat is belangrijk.

10 **De heer Dijkstra (EenUtrecht)** vraagt of mevrouw Heijne zich kan voorstellen dat het plaatsen van 4 windmolens een oorlogsverklaring is voor de omwonenden en dat dit de invoering van een integraal plan frustreert.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) antwoordt dat niet iedereen voorstander is, maar er ligt een uitspraak van de raad en een uitnodigingskader waarmee wordt verdergegaan.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) stelt vast dat mevrouw Heijne niet tegenspreekt dat dit een oorlogsverklaring is en dat 4 windmolens een oorlog waard zijn.

15 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** geeft aan dat met de 4 windmolens elektriciteit voor 27.000 huishoudens wordt opgewekt. Dat is veel waard.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt mevrouw Heijne of het ook nog waardevol is als het risico is dat veel goede andere plannen niet uitgevoerd kunnen worden.

20 **Mevrouw Heijne (GroenLinks)** vindt 'veel goede plannen' grote woorden. De plannen die er liggen kunnen gewoon uitgevoerd worden. Hiermee wordt geluisterd naar een belangrijk deel van de samenleving dat om maatregelen vraagt.

25 **De heer Peters (D66)** constateert dat de suggestie wordt gedaan dat er niets aan landschapsontwikkeling wordt gedaan. Hij vraagt of GroenLinks het met hem eens is dat de € 0.50 per MWh die in het omgevingsfonds komt onder andere ingevuld mag worden, ook door omwonenden om bij te dragen aan de kwaliteit van het landschap.

30 **De heer Stellinga (CDA)** geeft aan dat het CDA windmolens op zee, zowel als op land als een onmisbaar onderdeel van de energietransitie ziet. Vorig jaar heeft het CDA een motie ingediend om een verkenning te starten naar de mogelijkheden van windenergie op Lage Weide. Daarnaast is recent een motie ingediend om onderzoek te doen naar kleinschalige windenergie aan de rand van het Utrechts Sciencepark. Het CDA is voor windenergie, maar niet in de polder Rijnenburg. Deze polder is nodig om de wooncrisis op te lossen. Het CDA kiest daarom voor woningen op Rijnenburg en windenergie elders. Daarnaast zijn er zorgen voor de negatieve effecten van deze windmolens op De Meern en Klein Rijnenburg zoals geluidsoverlast en slagschaduw. Dit in combinatie met afstandseisen die nog niet uitgekristalliseerd zijn. Het CDA constateert dat het college opeens heel veel haast heeft. Het contrast met de plannen voor woningbouw op Rijnenburg had niet groter kunnen zijn. De raad krijgt daarvoor eind 2023/begin 2024 een programmatisch vertrekpunt terwijl het college nog in 2023 wil besluiten over een ontwerpbestemmingsplan voor de windmolens. Partijen zien veel uitdagingen voor het plegen van woningbouw, dit werpt de vraag op of deze uitdagingen niet bestaan voor windturbines. Het CDA vraagt zich af of er voldoende zorgvuldigheid betracht wordt. De Omgevingswet kan geen argument meer zijn omdat die weer is uitgesteld. Het CDA sluit zich aan bij het punt van de VVD over de MER die niet volledig ter beschikking staat en ook bij de beantwoording die de VVD geeft op de interruptie van de heer Peters. De raadsbrief en het voorontwerp van Reijnenburg roepen

meer vragen op dan zij beantwoorden. In de raadsbrief staat dat Rijne Energie heeft besloten nu geen vergunning aan te vragen voor zonnevelden omdat dit de komst van toekomstige, grotere zonnevelden in de weg zou kunnen zitten. Het CDA vraagt zich af waardoor dit het geval zou kunnen zijn. Verder is het de vraag waarom zonnevelden wel on hold wordt gezet en windturbines niet. Rijne Energie verzoekt de gemeente het bestemmingsplan te wijzigen om de 4 windmolens mogelijk te maken. Het CDA vraagt zich af hoe groot het plangebied zal zijn van het te maken ontwerpbestemmingsplan. Gaat het alleen om de gronden die deel uitmaken van de grondposities die de gemeente ter beschikking staan, of over meer gronden? Is het voor het college niet praktischer en wenselijker om pas een ontwerpbestemmingsplan te maken als definitief is wat de grondpositie van de gemeente is? Door de burens van Rijnenburg is erop gewezen dat wieken van de windmolens over grond draaien die niet tot de grondpositie van de gemeente behoort. Het CDA vraagt of dit zo is. Dit zou een evidente privaatrechtelijke belemmering betekenen. De heer Stellinga vraagt de wethouder of zij het met het CDA eens is dat er problemen zijn te verwachten en hoe de gemeente hiermee om zal gaan. De locatie van de windmolens is klaarblijkelijk gebaseerd op de privaatrechtelijke mogelijkheden en onmogelijkheden van de gemeente. Er worden windmolens geplaatst op gronden die de gemeente in eigendom heeft, dan wel waar zij toestemming heeft. Deze privaatrechtelijke mogelijkheden zijn in het kader van een goede ruimtelijke ordening niet relevant. Daarbij komt dat er onzekerheden zijn over de MER-procedure en het onbekend is wat de afstandseisen zijn. Het CDA heeft vraagtekens bij de juridische haalbaarheid van de aanpak die gekozen wordt. In de raadsbrief staat dat het college in de loop van 2023 een beter beeld denkt te hebben van de mogelijkheden om het plan van het energielandschap uit te breiden als daarvoor grondposities beschikbaar komen. De heer Stellinga vraagt de wethouder wat nu het beeld is van de mogelijkheden. Het CDA heeft het idee dat er niet op korte termijn meer grondposities beschikbaar komen. De heer Stellinga vraagt wat hier op korte termijn kan veranderen. Verder vraagt hij wat er gebeurt als de geluidsnormen scherper worden gesteld en waarom de raadsbrief niets zegt over landelijke afstandseisen tot windturbines die nog niet uitgekristalliseerd zijn en waarom de slagschaduw niet nader is uitgewerkt.

De heer Peters (D66) vindt zorgvuldigheid belangrijk, maar er wordt al jarenlang alles zorgvuldig afgewogen. Sinds 1988 komen er IPCC-rapporten uit over hoeveel co2 er gereduceerd moet worden en dat lukt maar niet.

De heer Te Hoonte (VVD) meldt dat het ook had gekund dat er al 4 jaar lang zonnepanelen lagen. Er is al die tijd helemaal geen co2 in de polder Rijnenburg bespaard.

De heer Peters (D66) geeft aan dat er op Rijnenburg plaats is voor windenergie. Zonne-energie levert daarbij veel minder op van windenergie.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of de heer Peters het ermee eens is dat als er 10 jaar geen zonnepanelen liggen, dit betekent dat er meer co2 op andere plekken uitgestoten wordt. Bovendien worden de windmolens pas in 2026 geplaatst.

De heer Peters (D66) antwoordt dat het gaat om energieopwekking voor 27.000 huishoudens. Allerlei partijen gaan zich ingraven en technische vragen stellen. Hij heeft niet de indruk dat er bewust wordt vertraagd, maar constateert dat dit wel gebeurt.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat er ook bewust wordt vertraagd bij het neerleggen van zonnepanelen. Het is een keuze van het college om niet met de grondeigenaren tot overeenstemming te komen om woningbouw te realiseren met zonnepanelen.

De heer Peters (D66) meldt dat er ook zonnepanelen kunnen komen op termijn. Nu moeten de windmolens zo snel mogelijk geplaatst worden.

De heer Stellinga (CDA) is blij dat de heer Peter erkent dat de IPCC-normen onderschreven kunnen worden en dat men voor duurzaamheid kan zijn zonder dat onderschreven wordt dat de windmolens er moeten komen. Het is geen goed idee een tunnelvisie te hebben, er zijn alternatieven.

- 5 **De heer Peters (D66)** geeft aan dat er ook breder gekeken wordt. D66 heeft een motie ingediend voor windmolens op het sciencepark en er komen meer locaties aan die besproken gaan worden.

De heer Stellinga (CDA) vraagt of D66 ook naar andere plekken wil kijken in de provincie als alternatief.

- 10 **De heer Peters (D66)** vindt dat daar geen tijd voor is. Er moet gekeken worden hoe er én op Rijnenburg, én op andere plekken duurzame energie opgewekt kan worden.

De heer Stellinga (CDA) meldt dat het niet binnen de gemeente hoeft. Er zijn 70 zoeklocaties in de provincie Utrecht. De enige reden dat de windturbines in Utrecht geplaatst worden, is dat Utrecht het beste jongetje van de klas wil zijn. Utrecht kan zelfstandig niet circulair worden, daar is de rest van de provincie bij nodig.

- 15 **De heer Peters (D66)** vervolgt zijn inbreng. Er is een enorme crisis en steeds als het spannend wordt gaan partijen op de rem staan. De toekomstige generatie wordt benadeeld door deze vertragende debatten. Hij vindt dat er moet worden doorgepakt en dat er zo snel mogelijk duurzame energie wordt opgewekt.

- 20 **Mevrouw Smit (Volt)** vindt dat het debat gevoerd mag worden over de inrichting van een goed vergunningstraject. Het is belachelijk dat partijen die bedenkingen hebben, worden weggezet als partijen die geen warm hart hebben voor de klimaatopgave. Zij vraagt de heer Peters of hij het ermee eens is dat, naast het doel, de middelen ook goed georganiseerd moeten zijn.

De heer Peters (D66) is het daarmee eens.

- 25 **De heer Dijkstra (EenUtrecht)** vindt dat de heer Peters op een prettige manier heeft gereflecteerd, maar geeft aan dat bijna alle partijen zoeken naar een plek waar vaart gemaakt kan worden richting een duurzame stad. Het moet echter wel leefbaar zijn. Rijnenburg is geen goede plek en er is geen draagvlak.

De voorzitter schorst de vergadering voor drie minuten

- 30 **De heer Peters (D66)** denkt niet dat Rijnenburg een uniek geval is. Hij denkt dat het voor veel partijen spannend is nu er concrete plannen zijn voor windenergie. De leefbaarheid wordt niet geborgd voor toekomstige generaties, er is een systeemverandering nodig.

De heer Daniëls (PVV) vraagt hoe D66 tot de conclusie is gekomen dat Rijnenburg een goede plek is om windmolens te plaatsen.

- 35 **De heer Peters (D66)** antwoordt dat het gebied groot is en de molens vrij ver weg van de gebouwde omgeving geplaatst kunnen worden.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat partijen die de windmolens op deze locatie willen plaatsen, zich zorgen zouden moeten maken over de zorgvuldigheid van het proces. Hij vraagt of de heer Peters denkt dat er niemand beroep gaat aantekenen.

- 40 **De heer Peters (D66)** denkt niet dat partijen hier met kwade wil zitten. Zijn verhaal gaat niet over deze specifieke situatie, maar over toekomstige situaties. Er zal vast wel iemand bezwaar aantekenen.

De heer Te Hoonte (VVD) verwacht dat de heer Peters snapt dat als in de ene brief staat dat er nog een coördinatiebesluit moet komen en in de andere brief dat dit al genomen is, een rechter daar iets van zal moeten vinden. Er moet meer zorgvuldigheid zijn, dit brengt meer eenheid in de controlerende taak van de raad.

- 5 **De heer Peters (D66)** denkt dat het beter is als alle partijen evenveel snelheid en zorgvuldigheid willen hebben.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) is voorstander van Windmolens op Rijnenburg. De windmolens zijn zo hoog dat de extra meters niet opvallen en leveren veel energie op. Zij hoopt dat er geen vertraging wordt opgelopen.

- 10 **De heer Van Heuven (PvdD)** is teleurgesteld over het feit dat van het oorspronkelijke plan met 11 windmolens en 260 hectare zonnepanelen weinig over is en dat in het voorontwerp en de vergunningsaanvraag nog maar sprake is van 4 windmolens, maar steunt het plan. De PvdD hoopt dat er later nog meer duurzame energieopwekking toegevoegd gaat worden. De PvdD gaat er verder vanuit dat voldaan wordt aan alle wettelijke bescherming voor vogels en vleermuizen.
- 15 Hopelijk wordt het bestemmingsplan zo snel mogelijk vastgesteld.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) is blij met de ontwikkeling van Rijnenburg met zowel ruimte voor wonen als voor duurzame energieopwekking. Ook Student&Starter hoopt dat de plannen snel worden uitgevoerd.

- 20 **De heer Te Hoonte (VVD)** vraagt of mevrouw Oudejans wel eens in de buurt geweest is van dergelijke hoge windmolens.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) antwoordt dat zij niet in de buurt is geweest van een windmolen van 260 meter hoog.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt waar zij haar enthousiasme dan op baseert.

- 25 **Mevrouw Oudejans (Student&Starter)** antwoordt dat dit de hoeveelheid energie die kan worden opgewekt is.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of overlast geen rol speelt.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) antwoordt dat uit een onderzoek van het RIVM uit 2020 blijkt dat de geluidslimiet niet wordt overschreden.

- 30 **De heer Daniëls (PVV)** vraagt of mevrouw Oudejans weet dat in gebieden waar die norm wordt gehanteerd, veel klachten zijn.

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) geeft aan dat er overlast kan ontstaan, maar er is een crisis. Het kan niet zo zijn dat een klein beetje overlast betekent dat er geen duurzame energie wordt opgewekt. De windmolens moeten er zo snel mogelijk komen.

- 35 **De heer Usta (DENK)** heeft twijfels over de windmolens. De molens leveren meer stroom op dan zonnepanelen, maar de realisatiekosten van de windmolens zijn veel hoger. DENK vraagt hoeveel rendement er uit de windmolens gehaald wordt. Naast dit aspect is er overlast van de windmolens. Deze staan bekend als lawaaimakers en creëren schaduwen. DENK vindt het geen goed idee de windmolens op Rijnenburg te plaatsen.

- 40 **De heer Van der Zweth (PvdA)** vindt het goed dat er stappen worden gezet naar windenergie in de gemeente. Het is daarbij belangrijk dat de woningbouw niet in gevaar komt. Ook hoopt de PvdA dat er zonnepanelen bij komen.

De heer Stellinga (CDA) vraagt hoe de PvdA aankijkt tegen het feit dat de landelijke afstandseisen nog niet zijn uitgekristalliseerd.

De heer Van der Zweth (PvdA) antwoordt dat de eisen binnen de norm blijven.

5 **De heer Stellinga (CDA)** vraagt over welke normen de heer Van der Zweth het heeft. Er zijn geen landelijke normen.

De heer Van der Zweth (PvdA) wijst op het RIVM-rapport uit 2020.

De heer Te Hoonte (VVD) meldt dat als er nu windmolens worden geplaatst en er later landelijke normen komen, dit een effect heeft.

10 **De heer Van der Zweth (PvdA)** wil de landelijke normen niet afwachten. Er moeten nu stappen worden gezet binnen de context die er nu is. De PvdA is altijd voorstander van windmolens geweest, maar dit mag de woningbouw niet in de weg staan.

De heer Te Hoonte (VVD) meldt dat als Klein Rijnenburg er moet komen en er windmolens worden neergezet van 270 meter hoog dit niet kan als er sprake is van 4 keer de tiphoogte of meer.

15 **De heer Van der Zweth (PvdA)** antwoordt dat het kan binnen de context die nu bekend is. Als er nieuwe wetgeving komt moet men zich daartoe verhouden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt de heer Van der Zweth of hij zich bewust is van het feit dat het grote risico is dat de woningbouw uitgesteld wordt. Het lijkt logisch dat er een landelijke norm komt die maakt dat het huidige plan van Rijnenburg niet mogelijk is.

20 **De heer Van der Zweth (PvdA)** is het daar niet mee eens. De molens hadden er allang moeten staan, ze zijn echt nodig.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of er niet moet worden geanticipeerd op de landelijke norm.

25 **De heer Van der Zweth (PvdA)** vindt dit speculeren. Er wordt verondersteld dat er regels komen. Hier moet niet op gewacht worden. Er wordt dan te weinig gedaan aan het opwekken van duurzame energie.

Punt van orde

30 De voorzitter inventariseert of er fracties zijn die een inbreng wensen te doen bij het volgende agendapunt: 10 Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Ontwerp Bestuursrapportage 2022 met een tweede begrotingswijziging 2022 en Ontwerp eerste Begrotingswijziging 2023 Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht.

Geen van de aanwezige fracties heeft een inbreng. Het agendapunt wordt als A-punt geagendeerd voor de gemeenteraad.

Wethouder Van Hooijdonk reageert op de gemaakte opmerkingen en gestelde vragen.

35 Het lijkt alsof er een afweging op tafel ligt, dit is niet zo. De afweging is al gemaakt. Er is een uitnodigingskader vastgesteld door de meerderheid van de raad en marktpartijen zijn gevraagd te reageren. Hierop is een voorstel gekomen. De brief gaat over hoe dit voorstel tegen het uitnodigingskader wordt afgezet.

De heer Stellinga (CDA) wijst erop dat het onderwerp als een gepasseerd station gepresenteerd wordt, maar er zijn partijen die de discussie wel willen voeren.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat dat mag, maar zij wijst erop dat het college een meerderheidsbesluit van de raad uitvoert.

De heer Stellinga (CDA) geeft aan dat hij ernaar blijft streven de raad tot andere inzichten te brengen.

- 5 **De heer Te Hoonte (VVD)** betwist de woorden van de wethouder. Er is een uitnodigingskader voor een tijdelijk energielandschap. Dit is nu een permanent landschap geworden. Hier mogen juristen wat van vinden. Dit zorgt voor vertraging in het proces en dit is een verwijt aan de coalitie.

Wethouder Van Hooijdonk vervolgt haar antwoorden. Er is een motie ingediend en aangenomen van de ChristenUnie in 2015. Er wordt dus niet zoveel haast gemaakt. Ten aanzien van het coördinatiebesluit meldt zij dat in het verleden het beeld was dat er nog één raadsbesluit nodig was over het bestemmingsplan. De vraag was toen of het deel van het coördinatiebesluit afgedekt was door de eerdere besluitvorming. Voor de zekerheid is er toen een brief verstuurd in april 2022. In de zomer van 2022 kwam het voorstel van Rijne Energie. Toen is gekeken of twee besluiten in elkaar geschoven konden worden. Daarvan is nu bekend dat dat niet verstandig is. Op het moment dat het bestemmingsplan ter inzage gelegd wordt, wordt een coördinatiebesluit aan de raad voorgelegd. Als de zienswijzen verwerkt worden wordt het definitieve bestemmingsplan in de vorm van een raadsvoorstel aan de raad voorgelegd.

De heer Te Hoonte (VVD) heeft beide brieven zorgvuldig gelezen, maar heeft deze afweging daar niet uit kunnen halen.

- 20 **Wethouder Van Hooijdonk** meldt dat dit er wel in staat. Er staat letterlijk in de brief van september 2022 dat er bekeken wordt of het eerdere besluit voldoende is of niet. Zij meldt nu dat de conclusie is dat er twee aparte besluiten genomen moeten worden. De MER is nog niet definitief. Deze wordt openbaar als het bestemmingsplan ter inzage wordt gelegd. Er zijn nog zaken in beweging, bijvoorbeeld op het stikstofdossier. Het college denkt niet dat er een nieuwe MER-procedure nodig is. Er wordt voor gezorgd dat er een voorstel komt dat te combineren is met woningbouw. Het permanente karakter heeft niet zoveel te maken met het bestemmingsplan. Hier wordt nooit tijdelijkheid in verankerd. Dit wordt verankerd in de vergunningverlening. Hier moet goed onderbouwd worden hoe er met de tijdelijkheid en met het permanente karakter wordt omgegaan.

- 30 **De heer Te Hoonte (VVD)** wijst erop dat in de brief staat: 'Met het raadsbesluit van ... heeft u aangegeven deze coördinatie te willen inzetten. Op dit moment beoordelen wij of de aanvraag voor de omgevingsvergunning past binnen het door de raad vastgestelde uitnodigingskader en de bestaande regelgeving.' Er staat nergens dat het past binnen het coördinatiebesluit. Hij wil dat dit soort dingen helderder gecommuniceerd worden.

- 35 **Wethouder Van Hooijdonk** weet vrij zeker dat dit wel gecommuniceerd wordt. Gezegd is dat beoordeeld moet worden in hoeverre het nog apart nodig is. Zij zoekt dit na. Het punt van de belendende kavels ligt op het bordje van Rijne Energie om ervoor te zorgen dat er voldoende instemming is. Dit moet uiteindelijk getoetst worden. Ten aanzien van de reikwijdte van het bestemmingsplan meldt de wethouder dat dit precies het voorstel zal zijn dat verwerkt wordt, niet meer en niet minder. Het gaat over de locaties van de windmolens.

De heer Stellinga (CDA) concludeert dat het alleen om grond gaat die ofwel in eigendom is van de gemeente ofwel waar toestemming is de windmolens te plaatsen.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat er geen hele ruime zaken worden toegestaan. Er wordt precies toegestaan wat op dat moment het plan is.

De heer Stellinga (CDA) verzoekt de wethouder toe te zeggen dat op alle gronden waar het bestemmingsplan betrekking op heeft daar privaatrechtelijke toestemming is, of dat de grond eigendom van de gemeente is.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat dit de verantwoordelijkheid van Rijne Energie is.

- 5 **De heer Stellinga (CDA)** constateert dat het antwoord op zijn vraag 'nee' is. Hij vraagt wat Rijne Energie of de gemeente doet als de toestemming van de grondeigenaren niet wordt verkregen.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat de gemeente niets doet. De initiatiefnemer moet dit organiseren. De gemeente toetst alleen of het haalbaar is in het bestemmingsplan. Zij vervolgt haar antwoorden. Het zou kunnen dat er juridische zaken komen. Hiermee wordt in de

10 doorlooptijden rekening gehouden. De normen voor geluid zijn afgewogen. Er zijn ruime afstandscriteria gekozen en bij de windmolens wordt niet gestuurd op de hoogte maar op de geluidsprestatie. Dit is een expliciete belangenafweging geweest, ook naar aanleiding van het participatieproces.

Mevrouw Smit (Volt) wijst erop dat er geen landelijke afstandsnormen zijn.

- 15 **Wethouder Van Hooijdonk** meldt dat het destijds hele ruime landelijke afstandsnormen waren. Die zijn er nu inderdaad niet. Nu moet per project onderbouwd worden waarom iets verstandig is. De afweging die destijds is gemaakt hangt niet af van de wet, maar van wat destijds verstandig werd gevonden. Wat straks wel moet worden gedaan is, met de MER in de hand, onderbouwen waarom dit ook qua gezondheid voldoende maatschappelijk acceptabel is. Dit gaat ook gebeuren.
- 20 Op basis van de MER worden de normen onderbouwd. Dit wordt aan de raad voorgelegd.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt of de raad voorafgaand wordt geconsulteerd en of inwoners en stakeholders voorafgaand worden geconsulteerd.

- Wethouder Van Hooijdonk** geeft aan dat dit al is gebeurd. Er is destijds een afweging gemaakt van wat verstandig is, los van de wet. Deze afweging staat nog steeds en is in de raad uitgebreid
- 25 gewogen. Op over hoe dit soort zaken in de toekomst wordt gedaan, komt de wethouder terug. Per project wordt bekeken hoe er wordt omgegaan met de geluidsnormen.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt of de raad hier voorafgaand bij betrokken wordt.

- Wethouder Van Hooijdonk** antwoordt dat het proces nog niet helemaal is uitgewerkt. Het is de verwachting dat het college met een startnotitie komt en eerder met de resultaten van de MER-
- 30 onderzoeken. Zij vervolgt haar antwoorden. Er is een uitgebreid participatieproces geweest, daarna is het uitnodigingskader vastgesteld in de raad. Dit is wat nu uitgevoerd wordt. De tijd van kaderstellen is voorbij. De raad mag haar eigen weging weer doen bij het bestemmingsplan. De wethouder kent het getal van honderd miljoen euro planschade niet. Er is wel over gesproken en gezegd is dat de initiatiefnemer een omgevingsvergoeding ter beschikking moet stellen die
- 35 minimaal zo hoog is als de planschade. Het college denkt dat het plan juridisch houdbaar is. De wethouder is er altijd duidelijk over geweest dat er gestuurd wordt op geluid en niet op hoogte.

De heer Te Hoonte (VVD) denkt dat er in het participatietraject een ander beeld is geschetst.

- Wethouder Van Hooijdonk** herhaalt dat de afweging bewust is gemaakt, ook in de gemeenteraad. In het eerdere participatietraject reageerden mensen ook op de hoogte van de
- 40 windmolens, maar er is gezegd dat het geluid uiteindelijk belangrijker is dan de hoogte. Er is gestuurd op overlast. Dat ging over geluid en over slagschaduw.

De heer Te Hoonte (VVD) geeft aan dat door de hoogte de slagschaduw verandert. Deze planologische kant moet een plek krijgen.

Wethouder Van Hooijdonk herhaalt dat de keuze niet is gemaakt om dit te reguleren. Dit is ook niet uitgevraagd.

- 5 **De heer Dijkstra (EenUtrecht)** constateert dat de wethouder rekening houdt met één geluidsnorm. Inmiddels is duidelijk dat er rekening moet worden met een combinatie van een slimmere geluidsnorm en een afstandsnorm.

Wethouder Van Hooijdonk geeft aan dat zij niets doet. De raad heeft de kaders vastgesteld, de initiatiefnemer heeft een plan ingediend. Dit plan wordt getoetst aan de kaders van de raad. Het bestemmingsplan wordt op basis hiervan en van de MER gemaakt.

10

De heer Te Hoonte (VVD) meldt dat de wethouder net doet alsof zij niets kan aanpassen, maar het plan is wel aangepast van tijdelijk naar permanent. Dit is in de kaders niet vastgelegd.

Wethouder Van Hooijdonk heeft deze vraag al beantwoordt. Dit is voor het bestemmingsplan niet relevant, richting de vergunning wordt dit wel beoordeeld.

15

De heer Van der Zweth (PvdA) geeft aan dat nieuw is ten opzichte van toen de kaders werden vastgesteld, dat er aangestuurd wordt op Klein Rijnenburg. Hij vraagt als er wel iets in de regels verandert in combinatie met Klein Rijnenburg het bij het bestemmingsplan het moment is dat teruggekomen wordt op de consequenties om Klein Rijnenburg niet in de wielen te fietsen.

Wethouder Van Hooijdonk geeft aan dat het relatief is of dat wel veranderd is of niet omdat bij het tijdelijke landschap altijd rekening is gehouden met woningbouw. Richting het bestemmingsplan wordt er een voorstel gedaan aan de raad.

20

De heer Van der Zweth (PvdA) constateert dat als de regels strenger worden dit terugkomt bij het bestemmingsplan.

Wethouder Van Hooijdonk meldt ten aanzien van de slagschaduw door de raad is besloten dit terug te draaien naar bijna nul. Dan maakt de hoogte van de molens weinig uit. Ten aanzien van de zonnepanelen meldt zij dat hier geen voorstellen voor gedaan zijn. Het eerdere besluit ging over planologische ruimte waarbinnen een initiatiefnemer voorstellen kan doen. Dit is gedaan, er zijn grondgebieden gevonden voor 4 windmolens, maar niet voor grote hoeveelheden zonnepanelen. De beeldvorming dat de zonnepanelen er al hadden kunnen liggen, deelt de wethouder niet.

25

30

De heer Te Hoonte (VVD) gaat het om het willen aanleggen van zonnepanelen.

Wethouder Van Hooijdonk constateert dat de heer Te Hoonte suggereert dat het college geen zonnepanelen wil. De raad heeft vastgesteld dat er meer dan 200 hectare zonnepanelen mogen komen. Zij vervolgt haar antwoorden. Er is gas in de stad, daar wil iedereen vanaf en het is niet plausibel dat er in Utrecht een kerncentrale komt. De geluidsgrens van 45 decibel is inderdaad een gemiddelde waar andere partijen ook mee rekenen. De participatie is heel uitgebreid geweest, maar dit betekent niet dat iedereen het overal mee eens is. De opbrengst van de participatie is in het uitnodigingskader geland. Hoe een uitbreiding van wind en zon eruit ziet is afwachten wat de initiatiefnemer bij de grondeigenaren weet te verzamelen. De kosten en de rendementen zijn allemaal voor rekening van de initiatiefnemer. Die moet nadenken over de businesscase. In de tijd van het uitnodigingskader is dit wel op hoofdlijnen berekend. De kosten die wel bij de gemeente landen zijn de proceskosten. Woningbouw is te combineren met de windmolens. Woningbouw gaat niet sneller als er geen windmolens komen. Dit zijn gescheiden trajecten. Er wordt niet

35

40

makkelijk gedacht over het energienet. In de brief staat dat het een randvoorwaarde is dat het energienet het aan moet kunnen. Het beeld bij het schrijven van de brief was dat dit in 2026 mogelijk is. Dit zou 2027 kunnen worden.

5 **De heer Dijkstra (EenUtrecht)** vraagt hoe de wethouder de reactie van het SPB over het participatietraject weegt.

Wethouder Van Hooijdonk meldt dat er een heel uitgebreid participatietraject is geweest. Dat wil nogmaals niet zeggen dat iedereen het ermee eens is.

De heer Daniëls (PVV) informeert naar de geluidsnormen 's nachts en of de molens 's nachts uitgezet moeten worden.

10 **Wethouder Van Hooijdonk** meldt dat hier nog uitgebreid over gesproken gaat worden. Het bestemmingsplan komt er snel aan, waarschijnlijk in januari 2023.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt op de eerder gestelde vraag van de heer Te Hoonte dat hij gelijk heeft. Zij heeft de brief van september verkeerd gelezen.

15 **De heer Te Hoonte (VVD)** constateert dat het gemiste besluit er wel komt. Hij heeft nog geen helder beeld of dat ook geldt voor de andere aanpassingen. Hij wil er over nadenken hoe dit via een raadmiddel wordt afgedwongen.

10. Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Ontwerp Bestuursrapportage 2022 met een tweede begrotingswijziging 2022 en Ontwerp eerste Begrotingswijziging 2023 Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht

20 Dit agendapunt wordt als A-punt geagendeerd voor de gemeenteraad.

De voorzitter sluit de vergadering om 16.30 uur.

25

TOEZEGGINGENLIJST

Wethouder Van Hooijdonk

n.a.v. Agendapunt 7: Raadsvoorstel Chw bestemmingsplan kookgasvrij Overvecht

- In Q1 2023 volgt een raadsbrief inzake planning en evaluatie; 'terug- en vooruitblik'